

**VERTAISOPPIMINEN MUSIIKIN
AMMATTIOPISKELIJOIDEN KESKEN:
Tapaustutkimus MUVO-klubista**

Aimo Laitamo
Maisterintutkielma
Jyväskylän yliopisto
Musiikin laitos
Musiikkikasvatus
Lukukausi 2016

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

<i>Tiedekunta – Faculty</i> Humanistinen tiedekunta	<i>Laitos – Department</i> Musiikin laitos
<i>Tekijä – Author</i> Aimo Laitamo	
<i>Työn nimi – Title</i> Vertaisoppiminen musiikin ammattiopiskelijoiden kesken: Tapaustutkimus MUVO-klubista	
<i>Oppiaine – Subject</i> Musiikkikasvatus	<i>Työn laji – Level</i> Maisterintutkielma
<i>Aika – Month and year</i> Huhtikuu 2016	<i>Sivumäärä – Number of pages</i> 64
<i>Tiivistelmä – Abstract</i> <p>Tutkielmassa esitellään MUVO-klubi -nimisen vertaisoppimisprojektin toimintaa. Projekti käynnistettiin Jyväskylän suomalaisella musiikkikampuksella syksyllä 2015. Teoreettisena viitekehystenä ovat konstruktivistinen oppimiskäsitys sekä erilaiset teoriat vertaisoppimisesta.</p> <p>Tutkielman analyysiosuus koostuu kahdesta osasta. Ensimmäinen osa on MUVO-klubin kehityksen kronologinen kuvaus, johon on hyödynnetty aineistona omaa tutkimuspäiväkirjaani, klubin toimintaan liittyviä Facebook-viestejä sekä ensimmäisen klubitapaamisen osallistujilla teetettyä kyselylomaketta. Toisessa osassa kuvataan klubin järjestäjien, alustajien, osallistujien sekä ainejärjestötoimijoiden näkemyksiä klubin toiminnasta ja tulevaisuudesta. Aineistona toimii tammikuussa 2016 toteutettu lomakekysely, johon vastasi 11 osallistujaa.</p> <p>MUVO-klubin todettiin täydentävän hyvin musiikkikampuksen opetustarjontaa. Vuorovaikutus koettiin tasa-arvoiseksi ja ilmapiiri hyväksi. Se myös vaikutti positiivisesti osallistujien käsityksiin vertaisoppimisesta. Haastavana pidettiin toimintaa aikataulutamista ja markkinointia. Lisäksi toimintaan osallistumisesta kaivattiin muodollista tunnustusta, kuten opintopisteitä, ja toiminnan tiiviimpää yhdistämistä musiikkikampukseen toivottiin.</p>	
<i>Asiasanat – Keywords</i>	
<i>Säilytyspaikka – Depository</i>	
<i>Muita tietoja – Additional information</i>	

SISÄLLYSLUETTELO

SISÄLLYSLUETTELO.....	3
1 JOHDANTO.....	5
2 VERTAISOPPIMINEN	8
2.1 Sosiokonstruktivismi vertaisoppimisen taustalla	8
2.2 Vertaisoppiminen.....	12
2.2.1 Vertaisoppimista vai vertaisohjausta?.....	14
2.2.2 Ohjauksen ja organisoinnin rooli	15
2.2.3 Kriittisiä huomioita vertaisoppimisesta	16
2.3 Aiempia tutkimuksia ja projekteja	18
3 TUTKIMUSASETELMA.....	21
3.1 Tutkimuskysymykset.....	21
3.2 Tutkimusstrategiana tapaustutkimus.....	21
3.3 Tutkimusaineisto.....	22
3.3.1 Aineistot kronologista kuvausta varten.....	22
3.3.2 Lomakekysely.....	24
3.4 Analyysi.....	26
3.5 Tutkijan rooli ja tutkimuksen luotettavuus.....	26
4 MUVO-KLUBIN LYHYT HISTORIA	28
4.1 Tausta.....	28
4.2 Kohti MUVO-klubia	29
4.3 MUVO-KLUBI #001: Tutustumis- ryhmäytymis- ja lämmittely- harjoitukset	32
4.4 MUVO #002: Kuvionuotit.....	35
4.5 MUVO #003 Vapaa improvisaatio	36
4.6 MUVO #004: Äänenmuodostus.....	38
4.7 Ohjeet itsenäisen MUVO-klubin järjestämiseksi.....	39
4.8 MUVO #005: Laululeikit.....	40

4.9	MUVO #006: Time	41
4.10	MUVO #007: Vertaisoppiminen, vertaisopetus ja MUVO-klubin tulevaisuus	41
4.11	MUVO-klubin tilanne tällä hetkellä	45
5	OSALLISTUJIEN JA AKTIIVIEN AJATUKSIA MUVO-KLUBISTA.....	46
5.1	Panostus toimintaan	46
5.2	Sessioiden onnistuminen	47
5.3	Vaikutus vertaisoppimiskäsityksiin.....	48
5.4	MUVO-klubin asema Jyväskylän musiikkikampuksella.....	50
5.5	MUVO-klubin tulevaisuudennäkymiä ja ideoita.....	52
6	POHDINTA.....	55
	LÄHTEET	59
LIITE 1:	Kävijätilastot.....	61
LIITE 2:	Ensimmäisen klubikerran kyselylomake	62
LIITE 3:	Ohjeet MUVO-klubin itsenäiseen järjestämiseen	64

1 JOHDANTO

Minua on aina kiinnostanut ympäröivän sosiaalisen todellisuuden kehittäminen. Kaikissa oppilaitoksissa, joissa olen opiskellut, olen tavalla tai toisella hakeutunut asemiin, joissa pääsen kehittämään kouluyhteisöä. Olen toiminut esimerkiksi tutkioppilaana, opiskelijakunnan hallituksessa, ainejärjestössä sekä erilaisissa työryhmissä. Erityisesti sain toteuttaa tätä intohimoani toimiessani kaksi ja puoli vuotta Jyväskylän musiikkikasvattajien ainejärjestön Pedaali ry:n puheenjohtajana. Koin hyvin vahvasti, että ainejärjestötoiminnalla pystyin vaikuttamaan musiikkikasvatuksen opiskelijayhteisön henkeen ja muuttamaan todellisuutta ympärilläni. Siksi minusta tuntui luontevalta myös maisterintutkielmassani tarttua aiheeseen, jonka vaikutukset näkyvät siinä yhteisössä, jossa päivittäin toimin. Yhdellä maisterintutkielmalla ei muuteta koko maailmaa, mutta yksittäiseen kouluyhteisöön sillä voi olla jonkinlainen näkyvä vaikutus.

Tämä tutkielma on tapaustutkimus musiikkikampuksen vertaisoppimisklubin eli MUVO-klubin toiminnasta. MUVO-klubi on Jyväskylän Suomalaisella musiikkikampuksella syksyllä 2015 käynnistetty vertaisoppimis- ja vertaisopettamisprojekti, jossa opiskelijat järjestävät toisilleen opetus- ja keskustelusessioita itse valitsemistaan aiheista. Suomalaisella musiikkikampuksella toimivat Jyväskylän yliopiston musiikin laitos, Jyväskylän ammattikorkeakoulun musiikin koulutus sekä Jyväskylän ammattiopiston muusikon koulutus. Tutkielma kuvaa MUVO-klubin kehitysprosessia sen alusta tämän tutkielman kirjoittamiseen asti. Se myös selvittää opiskelijoiden näkemyksiä tämänkaltaisen toiminnan tarpeellisuudesta ja tulevaisuuden mahdollisuuksista Jyväskylän musiikkikampuksella.

MUVO-klubi perustuu ajatukseen, että kaikilla on toisille jotain mielenkiintoista jaettavaa. Kun kyse on musiikin ammattiopiskelijoista, on myös todennäköistä, että jokaisella on sellaista jaettavaa, josta on ammatillista hyötyä muusikon, musiikinopettajan, tutkijan tai muun asiantuntijan työssä. Nämä haparoivat kokeilut tällä saralla osoittivat, että musiikkikampus on pullollaan erilaisia huippuasiantuntijoita,

joiden opeista opiskelijat jäävät lähes kokonaan paitsi, jos niitä ei osata kunnolla hyödyntää.

Vertaisoppiminen tuntuu tällä hetkellä ajankohtaiselta ja tärkeältä aiheelta. De Lisi ja Golbeck (1999) määrittelevät vertaisoppimisen suosion kasvulle kolme perustetta. Yksi syy on perinteisten tiedonsiirtoa korostavien oppimiskäsitysten korvautuminen konstruktivistisemmilla näkemyksillä. Toinen syy vertaisoppimisen yleistymiseen juontaa juurensa koulun tehtävästä valmistaa oppilaitaan koulunjälkeisen elämään, jossa yhteistyötaitoja pidetään suuressa arvossa. Kolmantena syynä voidaan nähdä uuden informaatioteknologian yleistyminen kouluissa ja sen tuomat mahdollisuudet ja ongelmat. (De Lisi & Golbeck 1999, 4.)

Nähdäkseni kaikissa yhteisöissä, erityisesti kouluissa ja muissa oppilaitoksissa, tulisi panostaa yhteisöllisyyttä ja tasa-arvoa edistäviin toimintatapoihin. Näen MUVO-klubin kaltaisissa projekteissa valtavan potentiaalin nimenomaan tällä saralla. Kun oppimisesta puretaan tarpeeton hierarkia ja oppijat otetaan mukaan tasavertaisiksi tiedon ja osaamisen rakentajiksi, saadaan ehkä aikaiseksi opiskeluyhteisöjä, joiden jäsenet tuntevat todella olevansa osallisia. Vertaisoppimisen tie ei ole kuitenkaan pelkästään ruusuinen, vaan sille lähteminen vaatii ainakin alkuvaiheessa isoja panostuksia sekä asennemuutoksia. Tämä tutkielma pyrkii omalta pieneltä osaltaan helpottamaan tätä työtä vähintäänkin tarjoamalla yhdenlaisen esimerkin.

Maisterintutkielman tekeminen ja MUVO-klubin organisoiminen ovat molemmat olleet minulle raskaita prosesseja. Tutkielman kohdalla raskaus on syntynyt prosessin epämääräisyydestä, mikä toisaalta kuuluu laadullisen tutkimuksen luonteeseen. Tutkielmaprosessi on edennyt samanaikaisesti MUVO-klubin järjestämisen kanssa, joten prosessin alkuvaiheessa en mitenkään pystynyt aavistamaan, minkälaista aineistoa minun kannattaisi alkuvaiheessa kerätä. Tutkimus ei ole edennyt systemaattisesti ja suunnitelmieni mukaan vaan hitaasti yritysten ja erehdyksien kautta. Jos nyt aloittaisin tutkimukseni tekemisen uudelleen, tekisin kaiken aivan eri tavalla.

MUVO-klubitoiminnan haastavuus taas on syntynyt siitä, että me järjestäjät olemme luoneet itsellemme kokonaan uudenlaista vertaisoppimistoiminnan muotoa.

Meillä ei varsinaisesti ole ollut minkäänlaista mallia tai esikuvaa siitä, miten tällaista toimintaa tulisi organisoida. Muutamia vastaavanlaisia projekteja on kyllä tullut vastaan mutta vasta siinä vaiheessa, kun projektimme on ollut jo pitkällä. Olisimme itse hyötäneet suuresti tämänkaltaisesta maisterintutkielmasta projektia aloittaessamme, joten toivon, että tämä tutkielma joskus päättyy sellaisiin käsiin, joissa siitä on hyötyä.

Toivon, että MUVO-klubissa kehitetyt hyvät käytännöt jäävät muodossa tai toisessa elämään musiikkikampukselle. Itse MUVO-klubin jatkuminen ei ole mitenkään itseisarvoista, mutta olisi sääli, jos hyvin alkanut ja hyvää palautetta saanut vertaisoppimistoiminta hiipuisi, kun sen pääaktiivit valmistuvat ja muuttavat toisille paikkakunnille. Olisi toivottavaa, että tämän projektin seurauksena vastaavia projekteja syntyisi kampukselle jatkossakin. Toisaalta taas toivon, että MUVO-klubi toimisi inspiraationa myös kampuksen virallisten opetussuunnitelmien kehittämiseksi ja laitojen toimintakulttuurin rakentamiselle.

Toivon myös, että tutkimuksestani on hyötyä kaikille, jotka ovat kiinnostuneita vertaisoppimisesta ja vertaisopetuksesta tai harkitsevat opiskelijälähtöisten opinto-projektien järjestämistä. Vaikka tässä tutkielmassa kyse on musiikin oppimisesta, on MUVO-klubin peruskonsepti täysin hyödynnettävissä millä tahansa alalla. Näkisin tällaisille projekteille olevan yhä kasvavaa kysyntää valtakunnallisesti, kun koulutuskenttä tulee tämänhetkisten suurten koulutusleikkausten myötä muuttamaan ja supistumaan.

2 VERTAISOPPIMINEN

2.1 Sosiokonstruktivismi vertaisoppimisen taustalla

Konstruktivismia ja erityisesti sosiaalista konstruktivismia (sosiokonstruktivismi) on pidetty vertaisoppimisen kannalta erittäin olennaisena teoreettisena taustavaikuttimena (De Lisi & Golbeck 1999). Konstruktivismi ei ole mikään yksittäinen oppimisteoria vaan pikemminkin oppimista koskeva paradigma. Konstruktivismissa tietoa ei käsitetä irrallisena objektiivisena heijastumana maailmasta vaan ihmisen ja yhteisöjen itse rakentamina konstruktioina. Oppijaa ei nähdä passiivisena tiedon vastaanottajana vaan aktiivisena toimijana, joka rakentaa jatkuvasti käsitystään maailmasta. (Tynjälä 2002, 28–38.)

Kaikkia konstruktivistisia suuntauksia yhdistää käsitys siitä, että ulkomaailmasta ei voida saada havaintojen kautta absoluuttisen objektiivista tietoa. Konstruktivismi keskittyy enemmän merkityksiin kuin kausaalisuhteisiin. Sen kaikissa suuntauksissa painottuvat luovat, konstruktiiiset ja reflektiiviset toimintatavat oppimisessa, oppijan aktiivisuus sekä sosiaalinen vuorovaikutus. (Tynjälä 2002, 58.)

Konstruktivismin tärkeimpiä teoreetikoita oli Jean Piaget. Piaget kehitti konstruktivistista teoriaa 1920-luvulta alkaen aina 1980-luvulle asti. Hänen mielestään tuohon aikaan vallinneet tietoteoreettiset suuntaukset, nativistinen teoria ja empiristinen teoria, eivät toimineet riittävän hyvin oppimisen kontekstissa. Nativismissa ajatellaan tiedon olevan synnynnäistä, sisältä kumpuavaa, kun taas empirismissä ajatellaan sen muokkautuvan pelkästään ulkoisten havaintojen pohjalta. Vaikka Piagetin mielestä molemmat edelliset tiedonmuodostuksen kategoriat olivat olennaisia, ei kumpikaan niistä selittänyt ilmiötä kokonaisvaltaisesti. Piaget'n vastaus tähän tarpeeseen oli konstruktivismi, jonka mukaan ihminen reflektoi ja järjestää kokemuksia ja havaintoja luodakseen järjestystä ja sopeutuakseen ympäristöönsä. (De Lisi & Golbeck 1999, 4–5.)

Tynjälän (2002) määritelmässä konstruktivismi jakautuu kahteen pääsuuntaukseen, jotka ovat yksilökeskeinen konstruktivismi ja sosiaalinen konstruktivismi (so-

siokonstruktivismi). Yksilökeskeisessä konstruktivismissa oletetaan, että ihminen tulkitse havaintojaan sisäisten rakenteiden ohjaamana. Se perustuu kantilaisen tietoteoriaan sekä kognitiiviseen psykologiaan ja on keskittynyt kuvaamaan yksilön tiedonmuodostusta ja kognitiivisia rakenteita. Edellä mainittu Piaget oli nimenomaisesti yksilökonstruktivismiin, tarkalleen ottaen kognitiivisen konstruktivismiin keskeinen teoreetikko. (Tynjälä 2002, 26–39.)

Tämän tutkimuksen keskiössä eivät niinkään ole yksilön kognitiiviset toiminnot kuin oppimisen sosiaaliset rakenteet. Sosiokonstruktivismissa ollaan kiinnostuneita tiedon sosiaalisesta konstruoinnista ja oppimisen sosiaalisista, vuorovaikutuksellisista ja yhteistoiminnallisista prosesseista. Siinä tietoa pidetään yhteisön kollektiivisena tuotteena, ja se korostaa ihmisen toiminnan ja kielen merkitystä tiedonmuodostuksessa. Konstruktivismiin sosiokulttuurisissa suuntauksissa on lähtökohtana, että oppimista ja tiedonmuodostusta ei voida tarkastella sosiaalisesta, kulttuurisesta ja historiallisesta viitekehyksestä irrallaan. Tämän suuntauksen keskeisimpiä teoreetikoita on neuvostoliittolainen L. S. Vygotsky. (Tynjälä 2002, 26–44.)

Edellä mainittujen alan keskeisimpien teoreetikkojen, Piagetin ja Vygotskyn, näkemykset eroavat monilta osin toisistaan. Vygotskyn mukaan oppimisprosessi on kaksivaiheinen: ensin asia opitaan sosiaalisella tasolla vuorovaikutuksessa muiden kanssa ja vasta myöhemmin asia sisäistyy psykologiselle tasolle (Tynjälä 2002, 47). Piagetin teoriassa taas oppiminen on ensisijaisesti sisäinen, egosentrinen prosessi, jonka vaikutukset näkyvät ulkoisessa käyttäytymisestä (Fawcett & Garton 2005, 158).

Tynjälä (2002) on määritellyt konstruktivismiin seurauksia käytännön opetustyöhön. Olen täydentänyt listaa omilla esimerkeilläni.

1. Oppijan aktiivisuuden merkitys kasvaa ja opettajan rooli muuttuu.

Opettaminen ei ole enää ensisijaisesti tiedon siirtämistä vaan tiedon konstruointiprosessin ohjaamista. Keskeiseksi opetuksessa nousee se, miten oppija toimii. (Tynjälä 2002, 61.) Korkeakoulukontekstissa tämä voisi tarkoittaa esimerkiksi luentomuotoi-

sen opetuksen vähentämistä ja sen korvaamista oppilaan omaan aktiivisuuteen perustuvilla työtavoilla, kuten projekteilla ja ryhmäkeskusteluilla.

2. Oppijan aikaisemmat tiedot toimivat uuden oppimisen perustana.

Oppilaan arkielämästä nousevat käsitykset on otettava opetuksen lähtökohdaksi. Tieteellisen tiedon ja oppilaan omien käsityksien välinen ristiriita on syytä tiedostaa. (Tynjälä 2002, 61–62.) Tämä vaatii opettajalta tietämystä oppilaidensa lähtötasosta. Kenties hyvä tapa yliopiston kurseilla olisi teettää jonkinlainen alkuselvytys, jotta kurssin opettaja tietäisi, mistä lähtöolettamuksista opetusta järjestetään. Se tarjoaisi myös parempia mahdollisuuksia eriyttää opetusta eritasoisten opiskelijoiden taitoihin vastaaviksi.

3. Metakognitiiviset taidot kehittyvät.

Oppimisen itsesäätely kehittyy. Alussa tarvitaan enemmän kontrollia, mutta ajan myötä sitä voidaan vähentää. (Tynjälä 2002, 61.) Kun oppilas oppii tietyt toimintamallit, on niitä helpompi soveltaa ja kehittää jatkossa. Esimerkiksi yliopisto-opintojen alkuvaiheessa esitellyt työtavat, kuten luentopäiväkirjat ja esseet, kulkevat mukana läpi opintojen, eikä niitä tarvitse enää myöhemmin joka kurssilla selittää uudelleen. Opiskelija oppii, millä tavoin hän oppii parhaiten.

4. Ymmärtämisestä tulee tärkeämpää kuin ulkoa osaamisesta.

Mekaanista ulkoa oppimista pyritään välttämään, sillä konstruktivismissa olennaista ovat asioiden merkitykset. (Tynjälä 2002, 61.) Luennoilla opitut asiat eivät jää mieleen, jos ne tuntuvat irrallisilta niistä konteksteista, joissa opiskelija niitä tulisi käyttämään.

5. Erilaiset tulkinnat on otettava huomioon.

On tärkeää, että oppilaiden erilaiset tulkinnat asioista kohtaavat toisensa opetuksessa. (Tynjälä 2002, 61–62.) Tämä merkitysten kohtaaminen syntyy keskustelun kautta,

ja siksi olisikin tärkeää, että myös korkeakouluopetuksessa käsiteltävistä asioista keskusteltaisiin luennoilla. Tämä tulkintojen välinen ristiriita on hyvä tiedostaa etenkin opettajankoulutuksessa: todennäköisesti luokkahuoneessa joutuu jatkuvasti keskustelemaan oppilaiden kanssa keskenään hyvinkin ristiriitaisista todellisuuskäsitteistä.

6. Faktapainotteisuudesta siirrytään ongelmakeskeisyyteen.

Konstruktivismista ei seuraa se, että faktojen oppiminen olisi turhaa. Faktat ovat kuitenkin parhaimmillaan silloin kun ne kytketään aiempaan tietoon ja todellisiin tilanteisiin. (Tynjälä 2002, 63.) Jos esimerkiksi musiikkikasvattajille opetetaan taidemusiikin historiaa, olisi hyvä kytkeä uudet tiedot opiskelijoilla jo valmiiksi oleviin tietoihin ja havaintoihin esimerkiksi heidän tuntemistaan musiikkiteoksista, sekä tuoda opetukseen näkökulma siitä, kuinka tätä tietoa pystyy soveltamaan omassa opetustyössä.

7. Oppimisen tilannesidonnaisuus on otettava huomioon.

Opittavia tietoja ei tulisi irrottaa niistä konteksteista, joissa niitä käytetään. (Tynjälä 2002, 63–64.) Esimerkiksi musiikin teoriaa opiskellessa olisi aina hyvä kokeilla, miten käsitellyt ilmiöt ilmenevät oman pääinstrumentin kohdalla niissä musiikillisissa konteksteissa, joissa opiskelija niitä käyttää.

8. Monipuolinen representaatio kehittyy.

Opiskeltava asia on kytkettävä monenlaisiin konteksteihin, jotta oppilas osaa soveltaa sitä erilaisissa tilanteissa. (Tynjälä 2002, 64.) Runsaat käytännölliset esimerkit ja harjoitukset minkä tahansa opittavan teoreettisen sisällön yhteydessä auttavat tässä.

9. Sosiaalinen vuorovaikutus painottuu.

Sosiaalisen vuorovaikutuksen kautta oppija saa reflektiota ja tukea toisilta ja myös antaa sitä toisille. (Tynjälä 2002, 65.) Tämän vuoksi olisikin tärkeää, että kaikki kurs-

sit sisältäisivät jossain määrin ryhmätyöskentelyä, jossa opiskelijat pääsisivät keskustelemaan opittavista aiheista keskenään, koska se auttaisi opiskelijoita löytämään omia ongelmakohtia ja kenties myös ratkaisuja niihin.

10. Uusien arviointimenetelmien kehittäminen.

Konstruktivistinen opetuksen arviointi kohdistuu ennemminkin oppimisprosessiin kuin lopputulokseen. Olennaista on oppimisen laatu eikä sen määrä. Tieto arviointitavoista vaikuttaa suuresti oppilaan toimintaan oppimisprosessin aikana. (Tynjälä 2002, 65–66.) Jos esimerkiksi kurssin alusta asti tiedetään, että arviointikriteerinä toimii aktiivisuus tunneilla ja osallistuminen toimintaan, ohjaa se opiskelijoita suoraan rakentavampaan vuorovaikutukseen.

11. Tiedon suhteellisuus ja tuottamistavat tuodaan esiin.

Koska konstruktivismissa tieto on itse rakennettua, on olennaista myös tuoda opetukseen tietoa siitä, kuinka kunkin tieteenalan tieto syntyy ja muuttuu. (Tynjälä 2002, 66–67.) Tämä on tärkeää etenkin korkeakouluopinnoissa, jotka valmentavat opiskelijoita myös itse tuottamaan tietoa omalle tieteenalalleen. Jos musiikkikasvatuksen opiskelija ei tunne musiikkikasvatuksen tutkimustraditioita ja menetelmiä, on hänen hyvin vaikeaa tuottaa siihen uutta mielekästä tietoa.

12. Opetussuunnitelmia on kehitettävä.

Tärkeää opetussuunnitelmien kannalta ovat kunkin oppialan keskeiset pääsisällöt ja ongelma-alueet, eivät niinkään yksityiskohtaiset tavoitteet ja sisällöt. (Tynjälä 2002, 67.)

2.2 Vertaisoppiminen

Vertaisoppimiseen liittyvä käsitteistö ei ole vakiintunutta, vaan samaan ilmiöön on viitattu esimerkiksi käsitteillä yhteistoiminnallinen oppiminen, yhteisöllinen oppi-

minen, yhteinen oppiminen ja kollaboratiivinen oppiminen (Siltala 2010, 30–31). De Lisi ja Golbeckin (1999) ytimekkäässä määritelmässä vertaisoppiminen nähdään kasvatuksellisenä toimintana, jossa opiskelijat vuorovaikuttavat keskenään kasvatuksellisten tavoitteiden saavuttamiseksi (De Lisi & Golbeck 1999, 3). Vertaisoppiminen tapahtuu ilman opettajan välitöntä interventiota (Koho ym. 2014, 17).

De Lisi ja Golbeck (1999, 36–37) määrittelevät Piagetin teorioiden pohjalta seuraavanlaisia vertaisoppimista ohjaavia periaatteita:

1. Vertaisoppimisryhmät koostuvat yksilöistä. Vaikka toimitaan ryhmässä ja sosiaaliset kontekstit vaikuttavat prosesseihin, merkitysten muodostaminen ja kehittyminen tapahtuu ensisijaisesti yksilön sisäisenä prosessina.
2. Vertaistoiminnot kehittävät älyllistä kasvua eri tavoilla kuin yksilötyöskentely tai aikuisen kanssa työskentely.
3. Kasvatuksellisten tavoitteiden saavuttaminen vertaisoppimista hyödyntämällä yhdistää opiskelijoiden kognitiiviset toiminnot ja kulloinkin vertaisryhmässä käsiteltävän asian. Piagetilaisittain ei olla kiinnostuneita siitä, oppiiko vertaisryhmätoiminnoissa, vaan ollaan kiinnostuneita oppimisen laadusta suhteessa kasvatukselliseen tavoitteeseen. Oppilaiden kognitiivista toimintaa on hyvä ymmärtää, koska se ohjaa opettajan käsityksiä siitä, mihin oppilaat ovat kykeneväisiä sekä opittavan asian että vertaisoppimisen kannalta.
4. Menestyminen toiminnan tasolla vaatii ymmärrystä käsitteellisellä tasolla. Jos lapsi oppii jonkun toiminnan seuraamalla toveriaan, se ei vielä tarkoita että he olisivat taidoiltaan samanarvoisia ja ymmärtäisivät asian samalla tavalla.
5. Käsitteellinen muutos tapahtuu parhaiten, kun assimilaatio ja akkommodaatio ovat tasapainossa, ja tällainen tasapaino syntyy paremmin yhteistoiminnallisissa ja keskinäistä kunnioitusta sisältävissä tilanteissa kuin yksilöllisissä.
6. Parhaimmissakaan olosuhteissa käsitteellinen muutos ei ole ihmisen toiminnan perusominaisuus, vaan ihmiset pyrkivät pikemminkin suojelemaan ja säilyttämään vanhoja käsityksiään. Yhteistoiminnallisuus ei vielä itsessään tarkoita että oppilaat edistyivät.

Vertaisoppimisen hyötyinä on nähty esimerkiksi keskittymiskyvyn parantuminen, kriittisen ajattelukyvyn kehittyminen, syväoppiminen, akateemisten suoritusten pa-

raneminen, sisäinen motivaatio oppia, parantunut kyky nähdä asioita toisen kannalta, positiivisempi oppimisilmapiiri, opiskelustressin väheneminen, parempi asenne opittavaan aiheeseen sekä itseluottamuksen paraneminen. (Quarstein ja Peterson 2001, viitattu Koho ym. 2014, 17–18.)

2.2.1 Vertaisoppimista vai vertaisohjausta?

Tässä tutkielmassa on syytä tarkentaa vertaisoppimisen käsitettä samaan tapaan kuin Koho, Leppälä, Mustonen ja Niemelä (2014) tekevät kirjallisuuskatsauksessaan, joka käsittelee vertaisoppimista korkeakoulukontekstissa. Siinä vertaisoppiminen jaetaan kahteen alakäsitteeseen: yhteistoiminnallinen oppiminen (cooperative learning) sekä vertaisohjaus (peer tutoring). Yhteistoiminnalliseen oppimiseen sisältyy erilaisia yhteisöllisyyteen ja yhteistoimintaan liittyviä oppimiskäsitteitä, ja keskeisenä oppimisstrategiana on tavoitteellinen ryhmätyöskentely. (Koho ym. 2014, 18.)

Vertaisohjaus taas tarkoittaa jonkun muun kuin ammattimaisen opettajan käyttämistä oppimistilanteen ohjaamisessa. Usein tällaisena ohjaajana toimii kokeneempi opiskelija. Vertaisohjaus eroaa muusta vertaisoppimisesta siten, että siinä opiskelijoilla on keskenään erilaiset roolit: ohjaaja tai ohjattava. (Koho ym. 2014, 18.) MUVO-klubin idea perustuu juuri vertaisohjaukseen. Klubit toimivat siten, että opiskelija tai opiskelijaryhmä alustaa session jostain valitsemastaan aiheesta, jolloin he toimivat eksperteinä ja vertaisohjaajina tovereilleen. MUVO-klubin toiminnan ytimessä ei siis välttämättä ole yhteistoiminnallisuus vaan vertaisohjaus. Toki kaikissa sessioissa oli havaittavissa myös paljon yhteistoiminnallista vertaisoppimista.

Kun puhutaan vertaisoppimisesta ja vertaisohjauksesta, on hyvä myös pohtia, mitä vertaisuudella tässä yhteydessä tarkoitetaan. Vertaisuutta on tutkittu pääasiassa kouluikäisten parissa ja ikäryhmiin sidottuna ilmiönä, ja monille sana *peer* määrittyykin yhä ensisijaisesti ikätoveriksi (Käyhkö 2015, 2). Jyväskylän musiikkikampuksella on hyvin monenikäisiä opiskelijoita, joten ikä ei varsinaisesti tässä tapauksessa ole vertaisuuden perusta. MUVO-klubin tapauksessa vertaisuus nähdään pääasialli-

sesti opiskelijastatuksen kautta. Toiminnassa oleellista on se, että opiskelijat toisilleen vertaisina ohjaavat toisiaan. Tämä erottaa sen perinteisestä opetuksesta, jossa opettaja on huomattavasti koulutetumpi ja kokeneempi kuin oppilas.

Kantavana ajatuksena MUVO-klubissa on ollut, kuinka saada opiskelijoiden omat asiantuntijuusalueet hyödynnettyä opetuksessa. Tiukasta ja monivaiheisesta opiskelijavalintaprosessista johtuen musiikin ammattiopiskelijat ovat jo opiskelemaan tullessaan asiantuntijoita jollain musiikin osa-alueella, esimerkiksi jossain instrumentissa, musiikkityylissä tai musiikinopetuksen välineessä. Sen johdosta jokainen voi olla jollain osa-alueella toiselle opiskelijalle ekspertti, vaikka kyse on sosiaalisesti vertaisesta opiskelijasta.

2.2.2 Ohjauksen ja organisoinnin rooli

MUVO-klubi on opiskelijoiden itse luoma projekti, jota ei ole koordinoitu laitoksen toimesta lainkaan, vaan kaikki organisointi on tapahtunut opiskelijoiden kesken. Projektia voidaankin pitää *itseorganisoituvana*. Itseorganisointuvuus tarkoittaa yhteisön kykyä muodostaa oma organisaatio riippumattomana ylhäältäpäin saatavasta ohjauksesta, seuraamalla yksinkertaisia sääntöjä jotka mahdollistavat yhteistoiminnan (Mitchell 2009, viitattu Poutanen 287–288). MUVO-klubi voidaan tämän määritelmän nojalla nähdä *itseorganisoituvana vertaisoppimisprojektina*. Tämä määritelmä auttaa kontekstoimaan toimintaa. Se erottaa MUVO-klubin vertaisoppimisprojekteista, joita tehdään ylempältä taholta johtaen tai laboratoriomaisissa tutkimusolosuhteissa.

Vaikka oppiminen tapahtuu ensisijaisesti oppijan sisäisenä prosessina, on vertaisoppimisessa opettajankin rooli edelleen tärkeä. Opettajan tärkein tehtävä ei kuitenkaan ole pelkästään tiedon siirtäminen oppilaille, vaan olennaista on luoda oppijoille otolliset olosuhteet itseorganisointumelle ja opetuksen tavoitteiden saavuttamiselle. Tätä olosuhteiden luomista ja asioiden helpottamista kutsutaan *fasilitoinniksi*. (Poutanen 2011, 288.) Tämä määritelmä kuvaa hyvin MUVO-klubin organisointia. Sessioita järjestänyt aktiiviryhmä ei puuttunut sessioiden sisältöön mitenkään, vaan heidän roolinsa oli löytää toiminnalle aika, tila ja yleisö. Osa sessioista eteni myös si-

ten, että alustajat eivät ensisijaisesti siirtäneet tietoa osallistujille vaan johtivat keskustelua, jolloin tiedonsiirto tapahtuu keskustelijoiden välillä. Alustajan ekspertiisi ei tietenkään tässäkään toimintatavassa ole turhaa, vaan tietämys aiheesta auttaa pitämään keskustelun oikeilla raiteilla.

Vaikka ihminen ei kykenisi itsenäisesti tekemään jotain asiaa, saattaa hän silti pystyä siihen toisten avustuksella. Tällöin liikutaan alueella, jota Vygotsky nimitti "lähikehityksen vyöhykkeeksi". Lähikehityksen vyöhyke sijaitsee kahden kehitystilan, aktuaalisen ja potentiaalisen kehitystason välillä. Keskittymällä opetuksessa niihin asioihin, joista lapsi suoriutuu kokeneemman avustuksella, saadaan kehitettyä niitä kykyjä, jotka ovat juuri alkamassa kehittyä. (Tynjälä 2002, 48.) Tilanteessa, jossa opiskelija ohjaa vertaistaan, on helppoa toimia lähikehityksen vyöhykkeellä, kun opiskelijan ymmärrys toverinsa taidoista on realistinen.

Termillä 'scaffolding' (engl. scaffoldings = rakennustelineet) tarkoitetaan prosessia, jossa kokeneempi ekspertti auttaa kokemattomaa noviisia ikään kuin rakentamalla tälle "rakennustelineet", joiden avulla noviisi voi oppia uusia taitoja. Ekspertillä voidaan tässä yhteydessä tarkoittaa ihmisen lisäksi myös esimerkiksi kirjoja, videoita tai tietokoneohjelmia, jotka saavat aikaan vastaavan oppijaa hyödyttävän tukirakenteen. (Tynjälä 2002, 49.) Olennaista tässä oppimistoiminnassa on se, että eritasoisten oppijoiden välillä muodostuu jaettu ymmärrys opittavasta asiasta (Fawcett & Garton 2005, 158). MUVO-klubin toimintaperiaatteisiin kuuluukin, että sessiota alustavan henkilön ei tarvitse olla huippuasiantuntija omassa aiheessaan. Riittää, että tällä on *jotain* annettavaa vertaisille opiskelijatovereilleen.

2.2.3 Kriittisiä huomioita vertaisoppimisesta

Tämän tutkimuksen ja MUVO-klubin kehittämisen kannalta ongelmallista on se, että konstruktivismiin ja vertaisoppimisen teorioita on tutkittu lähinnä eri ikäisten lasten parissa ja lasten ja aikuisten välillä, kun taas MUVO-klubissa kyse on aikuisten välisestä vuorovaikutuksesta. Lisäksi suurin osa tutkimuksista, joita Hogan ja Tudge

(1999) käsittelevät artikkelissaan, koskee kahdenvälistä toimintaa laboratorioolosuhteissa (Hogan & Tudge 1999, 39–65). Tämä ei asetelmallisesti juuri vastaa MUVO-klubin tilannetta, jossa aikuiset opiskelijat ohjaavat toisiaan ja ryhmäkoot ovat isompia.

Monissa tutkimuksissa on havaittu, että lasten ongelmanratkaisukyky paranee, kun he työskentelevät yhdessä. Ei kuitenkaan ole yhdentekevää, millaista yhteistyö on: kaikki yhteistoiminta ei paranna suoritusta, ja joissain tutkimuksissa sen on todettu jopa heikentävän oppimista. Yhteistyön hyödyt eivät siis ole yksiselitteisiä, vaan ne toteutuvat vain tietyntilaisissa olosuhteissa. (Hogan & Tudge 1999, 46.)

Vaikka vertaisoppimisen on todettu tuovan monenlaisia hyötyjä, asettaa se myös haasteita ja vaatimuksia sekä oppilaalle että opettajalle. Koho ym. (2014) hahmottelevat vertaisoppimisen haasteita seuraavasti. Oppilaalta vertaisoppiminen vaatii enemmän vastuunkantoa, itsesääätelyä ja ryhmätyötaitoja kuin perinteinen, strukturoitu kouluopetus. Tärkeää on myös yhteisymmärrys eri roolien ottamisesta ryhmässä, huolellinen suunnittelu ja ryhmän hallinta toiminnan alusta alkaen. Lisäksi oppilaan täytyy pystyä itse arvioimaan tekemäänsä työtä. (Koho ym. 2014, 23.)

Vertaisoppimisprojekteissa paremmin menestyville opiskelijoille saattaa syntyä kokemus siitä, että he pärjäisivät paremmin työskentelemällä yksin. Oppilaiden voi olla myös vaikeaa hahmottaa kokonaisuutta, ja olennaisia asioita voi jäädä puuttumaan. Myös "vapaamatkustamisena" tunnettu ongelma eli työn epätasainen jakautuminen on riskinä. Yksilöllisen avun puute ja alhainen asiantuntijuuden taso oppilasryhmässä voivat myös muodostua ongelmaksi. (Quarstein & Peterson 2001, viitattu Koho ym. 2014, 23–24.)

Opettajalta hyvän ja toimivan vertaisoppimismallin suunnittelemiseen vie alkuvaiheessa usein paljon enemmän resursseja kuin perinteisen opetuksen toteuttaminen. Opettajalta vaaditaan perehtyneisyyttä vertaisoppimisen teoriaan ja käytännön sovelluksiin. Se vaatii myös kollegiaalista tukea, sillä usein vertaisoppimisen sovellukset liittyvät oppiaineiden rajojen ylittämiseen. Myös eri ryhmien aikataulujen sovittaminen ja sopivien ryhmätyötilojen löytäminen voi olla haasteellista. Oppilaiden

arviointi voi vertaisoppimisprojekteissa olla vaikeaa. Tällaisia projekteja varten onkin kehitettävä aivan omia arviointitekniikoita. (Koho ym. 2014, 24.)

2.3 Aiempia tutkimuksia ja projekteja

MUVO-klubi on vähintäänkin sen järjestäjien kokemusmaailmassa ainutlaatuinen projekti vailla selkeitä esikuvia. Kuitenkin monet aiemmin toteutetut vertaisoppimisprojektit ja tutkimukset sisältävät monia samankaltaisia piirteitä. Eniten MUVO-klubia muistuttava projekti lienee Helsingin yliopiston ja Filosofian akatemian yhteisprojektina toteutettu Troika Learning -projekti, jota Poutanen, Laaksonen, Parviainen ja Tiuraniemi (2013) esittelevät artikkelissaan *Vertaisoppiminen – yliopisto-opetuksen tulevaisuuden paradigma?*.

Vuonna 2012 aloitetun Troika-projektin taustalla oli pohdinta siitä, kuinka saada ajankohtaista ja nopeasti muuttuviin tarpeisiin vastaavaa yliopisto-opetusta. Projektin keskiössä oli troikalearning.org-nettisivusto, jonka kautta pystyttiin järjestämään epämuodollisia oppimistilaisuuksia niistä aiheista, joista sen käyttäjät olivat kiinnostuneita. Verkkopalvelun tehtävänä oli toimia ihmisten kohtauspaikkana ja teknisenä alustana, jossa vertaisoppimistapahtumien aiheista sekä käytännön toteutuksesta sovittiin. Troika-projektin kannalta ei ollut merkitystä, tapahtuiko vertaisoppiminen fyysisen tapaamisen puitteissa vai verkossa. Sen tavoitteena oli kehittää yliopistoa aktiivisempaan, sitoutuneempaan ja vuorovaikutteisempaan suuntaan. (Poutanen ym. 2013, 80–83.)

Troikan taustalla oli kolme ennakko-oletusta. Ensinnäkin ajateltiin, että ihmisillä on sellaisia tietoja ja taitoja, joita he tilaisuuden tullen ovat valmiita jakamaan. Toiseksi oletettiin, että on olemassa ihmisiä, jotka tarvitsevat tietoa kyseisistä aiheista. Kolmanneksi todettiin, että ihmisten saattaminen yhteen oppimistarkoituksessa on työlästä ja vaikeuttaa merkittävästi omaehtoisen vertaisoppimisen toteutumista. (Poutanen ym. 2013, 83.)

Troika-projektista kerättiin kokemuksia elokuussa 2013 järjestetyssä avoimessa ideointi- ja palautetyöpajassa. Kokemukset olivat monenlaisia. Yhtenä haasteena

nähtiin projektissa kertyneen osaamisen tunnustaminen yliopistokontekstissa. Yliopistosta nähtiin puuttuvan prosessit, joilla epämuodollisesta oppimisesta saisi formaalia tunnustusta. Vertaisoppimisen tuominen varsin suunnitelmapohjaiseen yliopistokulttuuriin nähtiin vaikeana. Todettiin myös, että organisaation muutosten lisäksi tarvittaisiin myös muutosta kulttuuriin ja asenteisiin. (Poutanen ym. 2013, 83-84.)

Hankalaksi koettiin myös opettajan tai vetäjän löytäminen työpajoille. Oman osaamisen arvottamista pidettiin vaikeana. Toisaalta erillisen opettajan tarve kyseenalaistettiin ja pohdittiin, voisivatko tapahtumat olla pikemminkin kokemusten jakamista ja ideointia vertaisten kesken. Yksilöä motivoivina tekijöinä vertaisoppimiseen nähtiin sosiaaliset motivaatiot, pettymys formaaliin opetukseen, itsensä kehittäminen sekä tiedon tasa-arvoisuus. (Poutanen ym. 2013, 84-85.)

Edellä kuvatuista seikoista voidaan todeta, että Troika-projektin tavoitteet ja arvomaailma ovat hyvin samankaltaiset kuin MUVO-klubilla. Jos aktiiviryhmässä olisi ollut laajempaa teknistä osaamista ja ideoita, olisi hyvinkin voinut olla mahdollista, että klubi olisi kehittynyt jonkinlaisen verkkopalvelun ympärille. Myös Troika-projektissa esiin tulleet haasteet ja ongelmat olivat hyvin samansuuntaisia kuin MUVO-klubissa.

Marion Fields (2013) on tutkinut vertaisoppimista vapaan sivistystyön piirissä toimivien opintokerhojen tapauksessa ja esittelee havaintojaan artikkelissa *Järjestömuotoista vertaisoppimista vapaassa sivistystyössä – tapaus opintokerhot*. Suomen 11 opintokeskusta tukee taloudellisesti ja pedagogisesti vertaisopintoryhminä tunnettua opintokerhotoimintaa, jossa vähintään viisi yli 15-vuotiasta voi opiskella haluamaansa aihetta. Kerhojen aihepiirit vaihtelevat laajalti aina ensiapuryhmistä taide- ja liikuntaharrastuksiin. (Fields 2013, 140-141.)

Fieldsin havainnot kymmenestä eri alojen vertaisryhmästä osoittivat, että noin kolmannes oppimistoiminnasta oli luonteeltaan ohjaajavetoista, eli esimerkiksi ohjaajan puhetta. Pienissä, alle kahdeksan hengen ryhmissä ohjaajat olivat suhteellisesti enemmän äänessä, kun taas suuremmissa ryhmissä oli luontevampaa jakautua pie-

nempiin osaryhmiin eikä erityistä fasilitointia tarvittu niin paljoa. (Fields 2013, 142.) Tämä viittaa siihen, että vertaisoppimistoiminnassa onkin usein itse asiassa kyse vertaisohjaamisesta pikemminkin kuin yhteistoiminnallisuudesta.

Myös ikä vaikutti vertaisuuden toteutumiseen. Vanhempien opiskelijoiden ryhmissä opiskelijat eivät puhuneet ohjaajastaan kuin vertaisesta vaan pikemminkin kuin opettajasta, kun taas nuorempien ryhmien puheissa tällaista ei ollut havaittavissa. Tällä ei kuitenkaan havaittu olevan vaikutusta opiskelijoiden kokemaan tyytyväisyyteen ryhmän toimintaa kohtaan. Pienemmissä tiloissa kokoontuvissa ryhmissä ohjaaja oli suhteellisesti enemmän äänessä kuin isommissa tiloissa tai ulkona kokoontuvissa. Koulumaisen istumajärjestyksen todettiin tuottavan koulumaista käytöstä. (Fields 2013, 143.)

3 TUTKIMUSASETELMA

3.1 Tutkimuskysymykset

Tahdoin saada tutkimukseeni sekä objektiivisen näkökulman MUVO-klubista sellaisena kuin se tapahtui että osallistujien subjektiivisia kokemuksia sen toiminnasta. Tämä tutkimus vastaakin seuraaviin kysymyksiin.

1. Minkälainen prosessi MUVO-klubin käynnistäminen oli?
2. Minkälaisia näkemyksiä MUVO-klubin osallistujilla on sen onnistumisesta, tarpeellisuudesta sekä tulevaisuudesta?

Ensimmäistä kysymystä varten laadin MUVO-klubin tapahtumien kronologisen kuvauksen, jossa olen pyrkinyt erilaisten aineistojen avulla kuvaamaan klubin kehitystä ja toimintaa mahdollisimman tarkasti. Jälkimmäistä kysymystä käsitellen tässä luvussa kuvaamani lomakekyselyn perusteella.

3.2 Tutkimusstrategiana tapaustutkimus

Tämä tutkimus on tapaustutkimus, jossa on joitakin toimintatutkimuksellisia piirteitä. Tapaustutkimuksessa tutkitaan yksittäistä rajattua kokonaisuutta (Yin 1994, 5–13; viitattu Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006), tässä tapauksessa MUVO-klubia. Tapaustutkimus pyrkii kuvailemaan ilmiöitä systemaattisesti, tarkasti ja totuudenmukaisesti eikä niinkään luomaan syy-seuraussuhteita tai testaamaan hypoteeseja (Anttila 1996; Hirsjärvi ym. 2004, viitattu lähteessä Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006).

Tapaus, jota tässä tutkimuksessa kuvaan, on Jyväskylän musiikkikampuksella syksyllä 2015 aloitettu vertaisoppimis- ja vertaisopettamisprojekti MUVO-klubi. Tutkin klubin tapaamisten lisäksi myös kaikkea sen taustalla tehtävää organisointityötä: kokouksia, tiedotusta ja sisäistä viestintää.

Toimintatutkimus on tutkimusta, joka pyrkii muuttamaan vallitsevia käytäntöjä ja ratkaisemaan ongelmia tietyssä yhteisössä (Kuula 2006, 5.4). Siksi koen tämän tut-

kimuksen sisältävän tietynlaisen toimintatutkimuksellisen elementin. Tutkimus pyrkii vaikuttamaan Jyväskylän musiikkikampuksen toimintakulttuuriin siten, että organisoitu vertaisoppiminen ja vertaisopetus vakiintuisi osaksi oppilaitosten joko epävirallista tai virallista toimintaa. Kuitenkaan tätä tutkimusta ei ole tehty varsinaisesti toimintatutkimuksen periaatteiden mukaisesti, joten toimintatutkimuksellisuus jääkin pikemminkin taustaideologian tasolle.

3.3 Tutkimusaineisto

Koska olen pyrkinyt kuvaamaan MUVO-klubia mahdollisimman tarkasti ja laajasti, olen halunnut saada mukaan monenlaisia näkökulmia. Olen käyttänyt aineistona omia päiväkirjojani MUVO-klubin kehittymisestä, kahta erilaista osallistujille suunnattua kyselytutkimusta, kävijätilastoja, MUVO-suunnitteluryhmän pöytäkirjoja sekä Facebookista ja sähköpostiviesteistä löytyvää viestinvaihtoa ja tiedotusta. Tätä menetelmien yhdistelemistä kutsutaan triangulaatioksi (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006, 6.1).

3.3.1 Aineistot kronologista kuvausta varten

1. Osallistujalista

Jokaisesta MUVO-sessiosta kerättiin osallistujalista, jossa kysyttiin myös vapaamuotoisesti opinto- tai työtaustasta. Listojen pohjalta tehdystä taulukosta näkee, kuinka paljon kussakin sessiossa oli osallistujia ja mistä oppilaitoksista ja miltä vuosikursseilta he tulevat vai ovatko he jo työelämässä. Taulukointia käytettiin hyväksi myös siinä vaiheessa, kun tutkittavia henkilöitä valittiin, sillä niistä pystyi näkemään, kuinka monta kertaa kukin henkilö oli osallistunut MUVO-klubin toimintaan ja mikä heidän taustansa ovat. Taulukko löytyy tutkielman liitteistä (Liite 1). On huomiotavaa, että osallistujalistasta on saattanut jäädä yksittäisiä opiskelijoita pois esimerkiksi aikaisemman poistumisen tai myöhäisemmän saapumisen vuoksi.

2. Tutkimuspäiväkirja

Olen pitänyt koko MUVO-prosessin ajan vapaamuotoista tutkimuspäiväkirjaa, johon olen kirjoittanut ajatuksiani MUVO-toiminnan järjestämisestä. Päiväkirja on ollut tutkimuksen kannalta tärkeä etenkin MUVO-klubin toiminnan kronologisen kuvauksen tukena. Se on auttanut muistamaan, mitä missäkin vaiheessa on tapahtunut ja minkälaisia ajatuksia ja tunteita olen läpikäynyt missäkin vaiheessa.

3. Facebook-ryhmän viestit, tapahtumakuvaaukset, yksityisviestit sekä kokousten pöytäkirjat

MUVO-klubin toimintaa suunniteltiin isoilta osin myös yhteisöpalvelu Facebookiin perustetussa MUVO-klubi -nimisessä ryhmässä. Ryhmä on Facebookin haulla kaikkien löydettävissä, ja mainostimme sitä musiikin laitoksen opiskelijoille eri tiedonvälityskanavissa. Ryhmäkeskusteluissa on nähtävillä paljon nimenomaan MUVO-klubin järjestämiseen liittyvää ajatustenvaihtoa ja klubin toiminnan kehittymistä. Facebookin lisäksi olen käyttänyt muistini apuna MUVO-suunnittelukokousten pöytäkirjoja sekä sessioiden oheismateriaaleja, joita on kerätty toiminnan edistyessä MUVO-klubin Google Drive -kansioon.

4. Ensimmäisen klubitapaamisen kysely

Teetin kaikille ensimmäisen MUVO-klubisession osallistujille kyselyn, jossa oli sekä määrällisiä että laadullisia kysymyksiä. Tarkoituksena oli kartoittaa osallistujien tunteuksia ensimmäisestä sessiosta, kerätä ideoita klubin kehittämiseen ja selvittää projektin tarpeellisuutta musiikkikampuksella. Koska tutkimusprosessini oli tuossa vaiheessa vielä hyvin alkuvaiheessa, en osannut vielä kunnolla suunnitella, minkälaista aineistoa tarvitsisin tutkimukseeni. Siitä syystä osa kyselylomakkeen tuloksissa on tämän tutkimuksen kannalta epäolennaista tietoa. Niistä oli kuitenkin suuri apu klubia suunniteltaessa. Kyselylomake löytyy liitteistä (Liite 2).

3.3.2 Lomakekysely

Toteutin tammikuussa 2016 lomakekyselyn, joka sisälsi viisi avointa kysymystä MUVO-klubin toiminnasta, tarpeellisuudesta ja sen tulevaisuudesta. Laadin kyselyn SurveyMonkey-verkkopalvelussa. Kysely sisälsi seuraavat kysymykset.

1. Nimi
2. Hyväksyn, että koko nimeäni käytetään vastauksieni yhteydessä (Kyllä/Ei)
3. Miltä MUVO-klubin toiminnan järjestäminen tai siihen osallistuminen on tuntunut? Minkälaista työtä ja panostusta se on sinulta vaatinut ajallisesti ja sisällöllisesti?
4. Miten sessiot ovat mielestäsi onnistuneet?
5. Onko MUVO-klubi vaikuttanut käsityksiisi vertaisoppimisesta? Miten?
6. Minkälaisia mahdollisuuksia MUVO-klubin toiminnalla on musiikin laitoksen tai musiikkikampuksen toiminnan kehittämiseksi? Onko sille tarvetta?
7. Miten MUVO-klubi voisi mielestäsi parhaiten kehittää toimintaansa?

Käytin tutkimushenkilöiden valinnassa harkinnanvaraista otosta. Harkinnanvaraisella otoksella tarkoitetaan tutkittavien valitsemista tutkijan asettamien kriteerien mukaisesti (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006, 6.2). Koska laadullisessa tutkimuksessa ei ole tarkoitus etsiä tilastollisia yhteyksiä vaan ymmärtää käsiteltävää ilmiötä, aineiston suuruus ei ole itseisarvoista (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006, 6.2). Siksi päätin valita hyvin perustein tarkkaan harkitun joukon vastaajia ja yrittää saada heiltä syvällisempiä vastauksia.

Halusin tutkimukseeni näkökulmia sekä sessioihin osallistujilta, sessioiden alustajilta että MUVO-klubia järjestäneiltä aktiiveilta. Lisäksi tahdoin mukaan näkökulman laitoksemme oppiaineiden ainejärjestöjen aktiiveilta. Tahdoin saada vastajiksi musiikkikampuksen eri laitosten ja oppiaineiden opiskelijoita, joskin sessioiden osallistajat painottuivat vahvasti musiikkikasvatuksen opiskelijoihin.

Alun perin ajattelin, että pyrin lähettämään kyselyn vain sellaisille henkilöille, jotka ovat osallistuneet sessioihin useamman kerran. Valitettavasti sessioiden määrän jäädessä vähäiseksi ja osallistujajoukon hajanaisuuden vuoksi tällaisia henkilöitä ei lopulta ollut kovinkaan montaa. Päätin kuitenkin valita tutkittaviksi kaikki sessioita alustaneet henkilöt. Lisäksi tahdoin saada näkökulman myös laitoksen henkilökun-

nan puolelta, vaikka kukaan henkilökunnan edustajista ei ollut osallistunut toimintaan. Ajattelin kuitenkin heiltä löytyvän näkemyksiä projektin tarpeellisuudesta ja tulevaisuudesta laitoksemme kontekstissa.

Edellä mainittujen kriteerien pohjalta lähetin kyselyn viidelletoista osallistujalle, joista yksitoista vastasi kyselyyni. Vastaajajoukko muodostui seuraavanlaiseksi. Olen eritellyt taulukkoon vastaajien roolin MUVO-klubissa, osallistumisien määrän sessioihin sekä pääaineen. Aktiiveilla tarkoitetaan niitä henkilöitä, jotka ovat organisoineet klubin toimintaa muutenkin, kuin vain alustamalla sessioita. Alustajia taas ovat missä tahansa sessiossa alustajana toimineet henkilöt. Ainejärjestöaktiivit taas ovat musiikkikampuksen ainejärjestöissä aktiivisesti toimineita henkilöitä. Osallistujilla taas tarkoitetaan henkilöitä, jotka ovat osallistuneet sessioihin, mutta eivät alustaneet sessioita tai muuten organisoineet toimintaa.

Aktiivit

Vastaaja 1: Musiikkikasvatuksen opiskelija, osallistunut 7 sessioon

Vastaaja 2: Musiikkikasvatuksen opiskelija, osallistunut 5 sessioon

Alustajat

Vastaaja 3: Musiikkikasvatuksen opiskelija, osallistunut 1 sessioon

Vastaaja 4: Musiikkikasvatuksen opiskelija, osallistunut 1 sessioon

Vastaaja 5: Musiikkikasvatuksen opiskelija, osallistunut 1 sessioon

Vastaaja 6: Musiikkipedagogiopiskelija, osallistunut 1 sessioon

Ainejärjestöaktiivit

Vastaaja 7: Musiikkikasvatuksen opiskelija, osallistunut 1 sessioon

Vastaaja 8: Musiikkitieteen opiskelija, osallistunut 1 sessioon

Osallistujat

Vastaaja 9: OKL:n opiskelija, osallistunut 3 sessioon

Vastaaja 10: Musiikkikasvatuksen opiskelija, osallistunut 2 sessioon

Vastaaja 11: Musiikkikasvatuksen opiskelija, osallistunut 2 sessioon

Tämä otos painottuu MUVO-klubissa tavalla tai toisella aktiivisesti toimineisiin henkilöihin eikä välttämättä sisällä kriittisimpiä mahdollisia ääniä, ja tämä on otettava huomioon tuloksia tulkittaessa. Se sisältää kuitenkin tarkoin harkitusti monenlaisia

näkökulmia klubin toimintaan sellaisilta ihmisiltä, jotka varmasti tietävät, minkälaisesta toiminnasta on kyse.

3.4 Aineiston analysointi

Analyysin ensimmäisen osan eli tapahtumien kronologisen kuvauksen kohdalla tutkin keräämiäni aineistoja ja poimin niistä sellaisia, jotka parhaiten selittäisivät tapahtumien kulkua ja täydentäisivät kertomustani. Näiden aineistojen tarkoituksena on tuoda kronologiaani muitakin ääniä ja näkökulmia kuin omani, vaikka se perustuu-kin pitkälti omiin muistiinpanoihini.

Lomakekyselyllä kerättyä aineistoa analysoin pääasiallisesti sisällönanalyysin menetelmällä. Sisällönanalyysillä tarkoitetaan aineiston tarkastelemista erittelemällä, yhtäläisyyksiä ja eroavaisuuksia etsimällä ja tiivistämällä (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006, 7.3.2). Tein aineistolle aineistolähtöisen teemoittelun (ks. esim. Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006 7.3.4). Osa ilmiöistä oli helposti kvantifioitavissa, esimerkiksi tilanteissa, jossa yhden kysymyksen vastaukset jakautuivat selvästi useampaan erilaiseen kategoriaan.

3.5 Tutkijan rooli ja tutkimuksen luotettavuus

Olen toiminut MUVO-klubia järjestäessäni eräänlaisessa kaksoisroolissa. Yhtäältä olen toiminut klubin järjestäjänä, alustajana ja osallistujana ja toisaalta taas maisterintutkielmaa tekevänä tutkijana. Kuitenkin nämä vaiheet ovat olleet ajallisesti melko erillisiä. Syksyn 2015 ajan keskityin pääsääntöisesti klubin järjestämiseen ilman, että tiesin minkälaista tutkimusta tulisin siitä tekemään. Toki tänäkin aikana tein jonkinlaista tutkimuksen suunnittelua ja keräsin aineistoja. Kuitenkin aineistonkeruu ja analyysi sekä tutkielman kirjoittaminen ajoittui lähinnä tammi-huhtikuulle 2016, jolloin MUVO-klubin aktiivisin järjestäminen oli omalta osaltani ohi. Pystyin tutkielmaa kirjoittaessani keskittymään toimimaan vain keräämiäni aineistojen tulkitsijana.

Tein tutkimusta opiskeluyhteisössä, jossa olen itse ollut jäsenenä jo vuosia. Suurin osa toimintaan ja tutkimukseeni osallistuvista henkilöistä ovat minulle tuttuja. En näe näitä seikkoja kuitenkaan haitallisina tutkimuksen ja projektin kannalta vaan pikemminkin päinvastoin. MUVO-klubia olisi tässä muodossa mahdotonta järjestää yhteisön ulkopuolisena, sillä kaikki tapahtumien ja alustajien organisointi vaatii kiinteää suhdetta yhteisöön ja tarvittavien ihmisten ja resurssien tuntemusta. Tutkimushenkilöiden henkilökohtainen tunteminen auttoi minua osaltani valitsemaan sellaisia henkilöitä, joilla tiesin olevan jonkinlainen suhde tutkittavaan asiaan.

MUVO-klubi on minulle hyvin henkilökohtainen ja tärkeä projekti. Siksi voisin ajatella, että olisin taipuvainen näkemään tutkimukseni tulokset liian positiivisessa valossa ja kenties sivuuttamaan jotain negatiivisia tuloksia, jotta saisin klubin näyttämään houkuttelevammalta ja paremmin toimivalta. Olen kuitenkin vilpittömän kiinnostunut siitä, miten ideoimamme projekti toimii, joten tahdon saada tietooni myös mahdolliset kehityskohteet ja negatiiviset palautteet. Tämän tutkimuksen tarkoituksena ei olekaan toimia itseisarvoisesti MUVO-klubin aseman vahvistajana vaan selvityksenä siitä, mitä klubilla tapahtui ja mitä sen osallistajat ajattelivat siitä.

Tutkimuksen tulokset eivät tarjoa yleistettävää tietoa vertaisoppimisesta vaan yksityiskohtaista tietoa tämän kyseisen projektin onnistumisesta. Aineistossa olevat puutteet ja vajavaisuudet on otettava huomioon tuloksia tulkittaessa. On myös huomioitava, että oma asiantuntijuuteni vertaisoppimisen ja vertaisohjauksen saralla on vähäistä ja se on vasta muotoutunut tutkielmaa kirjoittaessa ja klubia järjestäessä. En ole aiemmin ollut mukana osallistujana tai järjestäjänä vastaavassa projektissa, ja myös teoreettinen tietämykseni aiheesta on vähäistä.

4 MUVO-KLUBIN LYHYT HISTORIA

4.1 Tausta

MUVO-klubi ei syntynyt tyhjästä. Olin jo monen vuoden ajan pohtinut, että musiikkikasvatuksen opiskelijoiden pitäisi alkaa opettaa toisilleen omia erityisiä musiikkitaitojaan. Idea oli peräisin kahdesta tekemästani havainnosta.

Ensinnäkin opiskellessani musiikin laitoksella olin havainnut, että meillä opiskelijoilla oli asiantuntemusta hyvin monenlaisilta musiikin osa-alueilta. Yhdellä opiskelijalla saattoi olla täysin klassinen tausta ja paljon kokemusta taidemusiikin esittämisestä ja analysoimisesta, kun taas toinen saattoi olla hyvin taitava ääniteknikko ja omata kokemusta äänitteiden tuottamisesta. Omissa opiskelutovereissani on ollut mitä erilaisimpien soittimien, musiikkityylien ja musiikintekotapojen taitajia. Olin miettinyt jo kauan, kuinka tämä potentiaali ja taito saataisiin parhaalla tavalla hyödynnettyä.

Toisekseen musiikin laitoksen opetustarjonta oli kiristyvän budjettikehyksen takia niukentunut vuosien varrella. Toimiessani musiikkikasvatuksen ainejärjestön Pedaali ry:n puheenjohtajana vuosina 2012–2014 kohtasin jatkuvasti kursseihin ja opetussuunnitelmiin liittyviä ongelmia, jotka juonsivat juurensa tiukasta rahatilanteesta. Musiikkikasvatus on kallis oppiaine, sillä se vaatii paljon kontaktiopetusta ja instrumenttien yksityisopetusta sekä paljon erityisiä tiloja ja välineitä.

Näin näissä kahdessa asiassa yhteyden. Jos opiskelijoiden taito ja potentiaali saataisiin hyödynnettyä laitoksen sisäisen opetuksen järjestämisessä, voisi se tuoda helpotusta taloudellisesti hankalaan tilanteeseen. Käsillä oli siis sekä ongelma että potentiaalinen ratkaisu, mutta käytännön toteutus ja siihen vaadittavat henkiset ja materiaaliset resurssit puuttuivat.

Toki opiskelijoiden välistä vertaisopetustoimintaa on kautta historian ollut laitoksellamme paljonkin. Kun aloitin laitoksella syksyllä 2011, opiskelijat järjestivät vaihto-opiskelijoiden kanssa Afrikka-teemaviikon, joka sisälsi erilaisia konsertteja ja työpajoja. Talvella 2015 Jyväskylän ammattikorkeakoulun musiikkipedagogilinjalta

opiskelevat Tuomas Martikainen ja Sami Rahko järjestivät rumpusetin huolto-workshopin, joka sai paljon positiivista palautetta opiskelijoilta. Myös erilaista soitto-tunti-vaihtokauppaa on harjoitettu opiskelijoiden keskuudessa. Näissä opiskelijoiden välisissä opetussessioissa tunnelma on ollut hyvä, keskittynyt ja inspiroitunut. Koin, että opiskelijoiden oli helppoa ja luontaista oppia asioita vertaisiltaan. Vertaisopetus- ja vertaisoppimistoiminta ei siis ollut täysin uutta ja ennenkuulumatonta musiikkikampuksella ennen klubin perustamista. Oma ajatukseni liittyikin nimenomaan tämän toiminnan organisoimiseen ja pysyvien käytäntöjen luomiseen.

4.2 Kohti MUVO-klubia

MUVO-klubi syntyi ja kehittyi syksyllä 2015 minun sekä muutaman muun aktiivisen opiskelijan ideoiden pohjalta. MUVO-klubin alkusysäyksenä voidaan pitää opiskelutoverini Lauri Myllylän minulle ja muutamalle muulle opiskelijalle lähettämää Facebook-viestiä 3.9.2015.

"Morjens!

Viime keväänä, kun (Anniinan) ja (Minnan) kanssa jaettiin hiukan juttuja, syntyi ja kesän aikana kypsyi edelleen ajatus eräänlaisesta kokeilevasta MuKa-klubista. Taustalla on ajatus siitä, että ihmiset kehittelevät vaikka mitä hienoja juttuja omiin harjoitteluihinsa, mutta ideat eivät pääse koskaan jakoon, ellei ole juuri sillä tunnilla seuraamassa. Olisi hienoa, jos voisi olla joku paikka ideoiden jakamiselle, ja sitten voi kertoa, että "tämä toimi ja tämä ei ja miten teidän mielestä tätä voisi kehittää." Tai jos on vasta menossa pitämään jotain juttua, niin sitä voisi testata. Tai jos on vain muuten vaan ideoita, joita haluaisi kokeilla, voiko juttu ylipäättään toimia. Oli se sitten säveltämiseen, improvisointiin, äänenavaukseen, soittamiseen, teoriaan, musiikin historiaan tms. liittyvää. Viime keväänä oli jotain paukepiirikokeiluja ja täällä voisi kokeilla myös sellaisia juttuja. Ihan mitä vaan. Pitää hauskaa. Niin ja siinä saisi olla eri vuosikursseilta ja miksei eri laitoksiltakin tyyppejä, esim. okl, musaterapia, musatiede, jos vain jonkinlainen kasvatuksellinen, terapeuttinen tms näkökulma pysyy mukana.

Valitsin hiukan eri vuosikursseilta hienoja ihmisiä, ja kysynkin teiltä, että olisiko kiinnostusta lähteä Kokeilevan MuKa-klubin (tai mikä sen nimi nyt sitten onkaa) ydinryhmään, joka lähinnä mieltäisi, että miten klubi toimisi säännöllisesti mahdollisimman vähällä ressaamisella."

(Laurin yksityinen viesti Facebookissa 3.9.2015)

Laurin idea vertaisoppimisklubista vaikutti hyvin samankaltaiselta kuin mitä olin itse suunnitellut. Aloimme heti viestiketjussa suunnitella yhteistä suunnittelutapaamista. Tapasimme perjantaina 18.9. sekä maanantaina 21.9. pienellä porukalla ja aloimme suunnitella ensimmäisiä sessioita ja toiminnan päälinjauksia. Ensimmäisissä palavereissa oli minun ja Laurin lisäksi paikalla kolme muutakin musiikkikasvatuksen opiskelijaa.

Näiden suunnittelutapaamisten epävirallisiin pöytäkirjoihin kirjattiin tulevan klubitoiminnan yleisiä toimintaperiaatteita, jotka ovat tähän asti pysyneet melko samoina. Klubin tarkoituksena nähtiin opiskelijoiden omien ideoiden ja asiantuntemusalueiden jakaminen ja opiskelijoiden yhdistäminen yli vuosikurssi- ja op-piainerajojen. Sessioiden aiheita ei haluttu rajoittaa mitenkään muuten kuin että niiden toivottiin liittyvän musiikkiin. Kaikki näissä raameissa esitetyt klubien aiheet otettaisiin käsittelyyn. Sessiot haluttiin pitää avoimina kaikille kiinnostuneille.

Jo tässä vaiheessa suunnittelua mukana oli ajatus siitä, että sessioilla olisi aina jokin ennalta sovittu aihe ja ennalta sovitut alustajat tai valmistelijat. Näin varmistettaisiin, että sessiot todella käsittelevät järkeviä aiheita. Halusimme myös luoda jonkinlaisen materiaalipankin, johon kerättäisiin tiivistelmiä sessioiden aiheista, äänitteitä ja videoita sekä muita aiheisiin liittyviä materiaaleja. Materiaalipankki luotiin lopulta Google Driveen.

Tapaamisissa suunniteltiin myös klubin organisoinnin käytännön asioita. Alusta asti pyrittiin luomaan mahdollisimman kevyt organisaatio, jotta järjestämisvastuu ei kasautuisi liikaa yksittäisille henkilöille. Myös tapaamisten suunnittelu tahdottiin pitää avoimena kaikille kiinnostuneille, eikä toiminnalle nimetty varsinaista "hallitusta", joka kokoontuisi säännöllisesti. Myöskään klubitapaamisille ei vielä tässä vaiheessa haluttu määrittää mitään tiettyä, joka viikko tai kuukausi säännöllisesti toistuvaa aikaa, vaan sessioiden ajankohdat sovittaisiin aina erikseen.

Alusta asti mukana oli tavoite toiminnan tekemisestä mahdollisimman autonomiseksi, jotta MUVO-klubin idea saataisiin ikään kuin juurrutettua musiikki-

kampuksen opiskelijoihin siten, että tämäntyyppisiä vertaisoppimissessioita järjestettäisiin ilman meidän suoraa panostamme asiaan. Kuvailin klubin tavoitteita tutkimuspäiväkirjaani syyskuussa ensimmäisten kokousten jälkeen.

"Tavoitteena on muodostaa mahdollisimman helppoylläpitoinen järjestelmä, jonka tarkoituksena on järjestää vertaisoppimissessioita Musiikin laitoksella. Ideaalia olisi, jos systeemistä ei tulisi liian työläs kenellekään, vaan sessiot järjestyisivät "kuin itsestään" ja opiskelijayhteisön yhteisestä panostuksesta."
(*Tutkimuspäiväkirja, syyskuu 2015*)

Kokouksissa ideoitiin myös paljon mahdollisia tulevia klubisessioiden aiheita. Hyviä aiheita ja alustajia tuntui löytyvän runsaasti. Päätimme laittaa toiminnan ripeästi käyntiin, jotta pääsisimme mahdollisimman pian näkemään, kuinka ideamme toimii käytännössä. Tunnelmani ensimmäisen klubitapaamisen jälkeen olivat toiveikkaat, mikä ilmenee tutkimuspäiväkirjastani.

"Suunnittelu eteni todella helposti, tuntui että kaikilla oli samankaltainen ajatus ja tarve tälläiselle toiminnalle, ja että toiminnan muoto olisi varsin ilmeinen."
(*Tutkimuspäiväkirja, syyskuu 2015*)

Aluksi projektin nimi oli Laurin ehdotuksen mukaisesti MuKa-klubi. MuKa-klubille perustettiin Facebook-ryhmä 20.9.2015. Ryhmän tarkoituksena oli toimia klubin toiminnan suunnittelun verkkoalustana, tiedotuskanavana ja keskustelualueena. Päädyimme käyttämään Facebookia, koska uskoimme sen tavoittavan kohdeyleisömmme parhaiten. Erillisen verkkopalvelun luominen olisi ollut meille vielä tässä vaiheessa teknisesti liian haastavaa. Ryhmän kuvaus oli alunperin seuraavanlainen.

"MuKa-klubi on Jyväskylän musiikin laitoksella toimiva vertaisoppimisyhteisö, jossa opiskelijat järjestävät opetussessioita erilaisista ajankohtaisista musiikkikasvatukseen ja musiikinopettajan työhön liittyvistä aiheista."
(*MUVO-klubin Facebook-ryhmä 20.9.2015.*)

Päädyimme kuitenkin laajentamaan klubin kohdeyleisön koko musiikkikampuksen käsittäväksi, koska rajaus pelkästään kasvatuksellisiin aiheisiin tuntui liian rajoitta-

valta. MuKa-klubin nimi tuntui rajaavan ison osan opiskelijoista ulos. Päädyimme lopulta nimeen MUVO-klubi. MUVO-klubi muodostuu sanoista "musiikkikampuksen vertaisoppimisklubi". Tämä nimi ei ota varsinaisesti kantaa oppiaineeseen eikä sessioiden näkökulmaan vaan on avoin kaikille musiikkiin liittyville aiheille. Päivitin ryhmän kuvauksen, jonka sisältö vastaa ryhmän toimintaa vielä nykytilassaankin.

"MUVO-klubi on Jyväskylän musiikkikampuksella toimiva uusi, kokeiluvaiheessa oleva vertaisoppimisen ja vertaisopettajuuden yhteisö, joka organisoii opiskelijoiden välisiä opetus- ja keskustelusessioita erilaisista musiikkiin liittyvistä aiheista."
(*MUVO-klubin Facebook-ryhmä 23.9.2015.*)

Jälkimmäisessä kokouksessa alettiin myös suunnitella tiedotetta, jonka tarkoituksena olisi herättää musiikkikampuksen väen huomio, informoida toiminnasta ja houkutella ihmisiä mukaan. Koska toimintamalli oli sekä musiikkikampuksella että meille henkilökohtaisesti uusi, tuntui asioiden sanallistaminen ja auki kirjoittaminen vaikealta. Esimerkiksi MUVO-klubin tapaamisia päätettiin alkaa kutsua "sessioiksi", koska "luento" olisi tuntunut liian sitovalta ja koulumaiselta.

Ensimmäiset kaksi MUVO-sessiota sovittiin jo ensimmäisissä kokouksissa. Emme halunneet sopia enempää klubitapaamisia vielä alkuvaiheessa keskenämme, sillä halusimme pitää suunnittelutyön mahdollisimman avoimena, jotta siihen olisi helpompi houkutella muitakin opiskelijoita. Sessioiden lisäksi tiedotimme myös avoimesta suunnittelupalaverista, johon toivoimme saavamme osallistujia ensimmäisestä MUVO-sessiosta. Markkinoimme tapahtumiamme Facebookissa sekä musiikin laitoksen ja musiikkikampuksen sähköpostilistoilla.

4.3 MUVO-KLUBI #001: Tutustumis-, ryhmäytymis- ja lämmittelyharjoitukset

Ensimmäinen MUVO-sessio järjestettiin 30.9.2015 nimellä "*MUVO-KLUBI #001 - Tutustumis-, ryhmäytymis- ja lämmittelyharjoitukset*". Session alustajina toimivat Lauri

Myllylä ja Eevi Kortelainen. Lauri kirjoitti session kuvauksen Facebook-tapahtumaa ja sähköpostimainontaa varten.

"Täällä testataan ja jaetaan kaikenlaisia hyväksi havaittuja ja vielä kehittelyasteella olevia leikkejä ja harjoituksia. Tule päivittämään omaa repertuaariasi, ja testaamaan itseäsi kiinnostavia harjoituksia!"

(MUVO #001 -tapahtuman kuvaus Facebookissa)

Keräämäni nimilistan perusteella sessioon osallistui 20 henkilöä. Opinto- ja työtaustat jakautuivat seuraavasti: 11 musiikkikasvatuksen opiskelijaa, 2 OKL:n opiskelijaa joilla musiikkikasvatus pitkänä sivuaineena, 1 kasvatustieteen opiskelija jolla musiikkikasvatus pitkänä sivuaineena, 2 musiikkitieteen opiskelijaa, 1 musiikkipedagogiopiskelija JAMKilta, 2 muiden alojen opiskelijaa sekä 1 musiikkikasvatuksen oppiaineesta valmistunut.

Sessio alkoi lyhyellä MUVO-klubin toiminnan esittelyllä, jonka jälkeen Lauri aloitti alustuksen. Teoriatausta ei ollut tässä sessiossa keskeisessä osassa vaan sessio koostui käytännön harjoitusten tekemisestä ja keskusteluista. Session alkupuoli painottui enemmän tekemiseen, loppupuoli keskusteluun. Laurin alustuksen jälkeen alkoi ns. vapaa vaihe, jossa muutkin osallistujat jakoivat omia leikkejään, niitä kokeiltiin ja niistä keskusteltiin. Kommentoin omia tunnelmiani ensimmäisen session jäljiltä päiväkirjaani.

"Erilaisia leikkejä menttiin aika vauhdilla läpi, ja aluksi niistä ei juurikaan keskusteltu. Toisaalta tämä oli hyvä, että tuli käytyä paljon erilaisia leikkejä läpi. Toisaalta taas välillä tuntui, että – – harjoitusten TARKOITUS jäi hieman hämäräksi. Tosin jokainen joutuu kuitenkin kontekstoimaan käyttämänsä harjoitukset itse."

(Tutkimuspäiväkirja, lokakuu 2015.)

"Tunnelma oli keskittynyt ja kiinnostunut, tosin aluksi vähän ujo. – – Osa osallistujista oli myöskin laitoksen ulkopuolisia, ja ehkä hieman ujostelivat vierasta joukkoa. Tunnelma kuitenkin keveni loppua kohden ja keskustelu jakautui loppua kohden tasaisemmin."

(Tutkimuspäiväkirja, lokakuu 2015.)

"Syntyi vaikutelma, että osallistujat kokivat tällaisen toiminnan hyväksi ja tarpeelliseksi lisäksi omaan ammatilliseen kehittymiseen ja muutenkin. Suurin osa pysyi loppuun asti mukana ja kaikki osallistuivat."
(*Tutkimuspäiväkirja, lokakuu 2015*)

Teetin ensimmäisessä sessiossa myös luvussa 3.3.1 kuvatun kyselyn session osallistujille ja sain siihen 18 vastausta. Taulukossa 1 olen esitellyt sen kiinnostavimpia ja oleellisimpia tuloksia. Näistä vastauksista voidaan nähdä, että osallistujien kokemus ensimmäisestä sessiosta on ollut varsin positiivinen. Session sisällön on koettu olevan hyödyllistä ammatillisesti ja opintojen kannalta. Session aihe vaikutti olevan sellainen, jota osallistujien opinnoissa ei käsitellä riittävästi. Lähes kaikki vastaajat totesivat osallistuvansa klubin toimintaan jatkossakin, jos se sopisi aikatauluihin. Klubin kaltainen toiminta koettiin ensimmäisen session perusteella hyvin tarpeelliseksi laitoksella, ja sillä nähtiin paikkansa osana laitoksen pysyvää toimintaa tai opetussuunnitelmaa.

Osaan kyselyn tuloksista vaikutti sekoittavasti se, että kyselyä suunnitellessani en ajatellut, että sessioon osallistuisi myös muita kuin musiikin laitoksen opiskelijoita. Vaikka muilla kuin musiikin laitoksella opiskelevien tulokset poistettaisiin tilastosta, olisivat tulokset edelleen samansuuntaiset. Täytyy myös huomioida, että ensimmäisen kyselyn pohjalta ei vielä voi tehdä kovinkaan kauaskantoisia johtopäätöksiä, sillä sen tuloksiin vaikuttaa varmasti toiminnan uutuudenviehätys.

Avoimissa vastauksissa todettiin kyllä vastaavia aihepiirejä käsiteltävän joillakin musiikkikampuksen kursseilla, mutta niitä myös toivottiin käsiteltävän enemmän. Vastauksissa ehdotettiin myös lukuisia hyviä aiheita tuleville MUVO-klubisessioille. Mukana oli sekä konkreettisia musiikillisia taitoja djembejen soitosta rukouslauluun että myös abstraktimpia opettajuuden kehittämiseen liittyviä aiheita, kuten oppilaiden käytösongelmien kanssa selviäminen ja opettajana esiintyminen.

Kysyin myös, mistä aiheista osallistujilla itsellään olisi annettavaa muille. Suurimmassa osassa vastauksia (8/11) oli konkreettisia ehdotuksia omakohtaisista aiheista, mutta moni vastaaja (3/11) ei osannut sanoa mitään erityistä taitoa, jota opettaa. Seitsemän vastaajaa kahdeksastatoista ei vastannut tähän kysymykseen, ja mah-

dollisesti osa heistäkin koki, ettei heillä olisi MUVO-klubille mitään erityistä annettavaa.

TAULUKKO 1. Vastauksia ensimmäisen MUVO-klubin kyselyyn (18 vastaajaa)

KYSYMYS	1	2	3	4	5	KA
3a) Tapaamisen sisältö oli minulle ammatillisesti ja opintojeni kannalta täysin hyödytöntä (1) – erittäin hyödyllistä (5)	0	2	2	4	10	4,22
3b) Tapaamisen sisältö oli minulle tuttua entuudestaan (1) – täysin uutta (5)	0	0	5	8	5	4
3d) Tällaisia aiheita käsitellään opinnoissani riittävästi (1) – liian vähän (5)	0	2	6	5	5	3,72
4a) Aion jatkossakin osallistua klubin toimintaan, jos se sopii aikatauluini. kyllä (1) – en (5)	11	4	2	1	0	1,61
4b) Koen tämäntyyppisen toiminnan laitoksellamme tarpeettomaksi (1) – tarpeelliseksi (5)	0	0	1	1	16	4,83
4c) MUVO-klubin toiminnalla olisi paikkansa osana laitoksen pysyvää toimintaa tai opetussuunnitelmia. kyllä (1) – ei (5)	14	3	1	0	0	1,28

4.4 MUVO #002: Kuvionuotit

Seuraava MUVO-klubisessio pidettiin 9.10.2015. Session nimi oli "*MUVO #002: Kuvionuotit*", ja sen alustajana toimi Markus Alppi. Itse en valitettavasti päässyt paikalle tähän sessioon, joten tietoni session kulusta ja vastaanotosta ovat vajavaiset. Paikalla oli 6 osallistujaa, joista 4 oli musiikkikasvatuksen opiskelijoita, 1 OKL:n opiskelija ja 1 muu opiskelija. Tapahtumaa markkinoitiin Facebookissa seuraavasti.

"Tapaamisella käydään läpi kuvionuottien peruseriaatteet ja -sovellukset. Sisältää soittamista. Alustajana Markus Alppi. Kuvionuotit on konkreettinen, väreihin ja muotoihin perustuva pedagoginen menetelmä soitonopetukseen. Se pitää sisällään lähes täydellisesti perinteisen notaation informaation ja sitä voidaan hyödyntää periaatteessa kaikilla soittimilla. Kuvionuottien käyttö mahdollistaa soittamisen välittömästi ilman aiempaa musiikillista tietämystä, ja niistä soittamalla oppii hahmottamaan musiikillisia rakenteita. Kuvionuotit soveltuvat erinomaisesti

alakoulun musiikinopetukseen, soiton alkeisopetukseen sekä musiikin varhais- ja erityiskasvatukseen."

(MUVO #002 -tapahtuman kuvaus Facebookissa.)

4.5 MUVO #003 Vapaa improvisaatio

"MUVO #003: *Vapaa improvisaatio*" järjestettiin 13.10.2015, ja se oli ensimmäinen sessio, jossa toimin itse alustajana. Tapahtumakuvaus oli seuraavanlainen.

"Tällä kertaa MUVO:ssa aiheena vapaa improvisaatio. Aiheeseen johdattelee Musican vapaan improvisaation airut Aimo Laitamo. Kaikenlaisten omien ideoiden tuominen mukanaan on sallittua ja suotavaa. Osallistuminen ei edellytä aikaisempaa kokemusta improvisoinnista. Paikka on Musican kolmas kerros luokka 320a. Illalla on Popparissa Luova ilta, jonne halukkaat voivat mennä esiintymään."

(MUVO #003 -tapahtuman kuvaus Facebookissa.)

Oma kokemukseni vapaasta improvisaatiosta on peräisin Improkerhosta, jota ohjasin Jyväskylässä vuonna 2013. Tein Improkerhon toiminnasta myös oman kandidaatin-tutkielmani musiikkikasvatuksen oppiaineeseen. Improkerhon ajatuksena oli testata ja kehittää erilaisia vapaan improvisaation harjoituksia vapaamuotoisissa, säännöllisissä sessioissa. Osa harjoituksista oli itse keksimiäni, osa taas sellaisia, joihin olin törmännyt erilaisissa yhteyksissä ja oppimateriaaleissa. Koen siis olevani vapaan improvisaation saralla jossain määrin asiantuntija mutta lähinnä itse oppimisen ja harrastuneisuuden kautta. Koin kuitenkin, että minulla olisi aiheesta annettavaa opiskelutovereilleni, koska tällaisia aiheita käsitellään opinnoissamme varsin vähän.

Sessio koostui käytännön improvisaatioharjoitusten tekemisestä ja niistä keskustelemisesta. Toimin itse sessiossa harjoitusten ja keskustelujen vetäjänä, mutta loppupuolella kokeilimme muidenkin ideoita. Annoin harjoitusten ohjeistuksessa ohjeita, jotka oman kokemukseni mukaan helpottavat ja jäsentävät vapaata improvisaatiota.

Sessiossa oli yhteensä viisi osallistujaa, joista kolme opiskeli pääaineenaan musiikkikasvatusta ja kaksi OKL:ssä pitkänä sivuaineenaan musiikkikasvatus. Osallistu-

jamäärä oli siis verraten varsin vähäinen. Pohdin asiaa päiväkirjassani session jälkeen.

"Paikalla oli aluksi viisi, lopussa neljä henkilöä. Ilmeisesti ajankohta oli monille opiskelijoille huono, sillä länsimaisen populaarimusiikin historian luento oli samaan aikaan. Sopivan ajankohdan ja "raon" löytäminen toiminnalle vaikuttaa hankalalta. – Tämän session kohdalla myös markkinointi jäi vähäiseksi, sillä olin itse edeltävän viikon reissussa enkä kyennyt ajattelemaan koko asiaa kunnolla."

(Tutkimuspäiväkirja, lokakuu 2015.)

Huono ajankohta ja heikko markkinointi vaikuttivat olevan tämän session pienen osallistujamäärän taustalla. Tosin hyvä puoli pienessä opiskelijamäärässä oli mahdollisuus tasapuolisempaan keskusteluun ja tapaamisen sisällön mukauttamiseen osallistujien tarpeiden mukaiseksi. Erikokoisissa ryhmissä on siis erilaisia etuja ja haittoja, eikä tämä sessio tuntunut missään nimessä turhalta tai epäonnistuneelta. Sessiossa oli helppo kokeilla erilaisia harjoituksia hyvinkin joustavasti.

"Vaikka olin selvästi tilaisuuden ohjaajana, mielestäni tässä sessiossa oli myös tilaa muiden ajatuksille ja kokeiluille. Usein, jos jonkin harjoituksen kehittämistä pohdittiin, sitä myöskin kokeiltiin, mikä on mielestäni tärkeää kun käsitellään käytännön harjoituksia."

(Tutkimuspäiväkirja, lokakuu 2015.)

Koin itse MUVO-klubin alustamisen hyödyllisenä oman opettajuuden ja asiantuntijuuden kehittämisen kannalta. MUVO-session suunnitteleminen kehitti kykyäni jäsentää ja esiintuoda omaa osaamistani varsin abstraktin ja monisyisen musiikillisen ilmiön parissa.

Nämä kolme ensimmäistä MUVO-sessiota olivat jonkinlainen projektimme pilottivaihe. Seuraavaksi pidimmekin yhteisen palaverin, jossa suunnittelimme tulevia sessioita ja toiminnan luonnetta yleisesti. Paikalla kokouksessa olivat Lauri Myllylä ja Eevi Kortelainen. Kokouksessa totesimme, että sessioiden järjestäminen on melko työlästä meille. Suunnittelemamme MUVO-toiminnan autonomia ja itseorganisoituvuus ei luonnollisesti vielä ollut toteutunut, vaan kaikki organisointi tapahtui aktiiviryhmän kautta.

"Etenkin on vaikeaa hahmottaa, MITEN tällainen projekti saadaan mahdollisimman kiinnostavaksi ja helpoksi. Tavoitellaan jonkinlaista "kansanliikettä", tai "lumipalloefektiä", jolloin ajatus lähtisi kiertämään opiskelijoiden päissä ja MUVO-toiminta kulkisi autonomisemmin eteenpäin."
(*Tutkimuspäiväkirja, lokakuu 2015*)

"Olisi parempi, jos henkilöt, joita kiinnostaa session järkkääminen, ottaisivat itse isomman roolin järjestämisestä, mutta eiköhän se pikku hiljaa mene siihen suuntaan. On tullut paljon ehdotuksia ja aloitteita opiskelijoilta, ja nyt koitamme järjestää sessiot siten, että patistamme alustajia ottamaan langat omiin käsiin."
(*Tutkimuspäiväkirja, lokakuu 2015*)

Edellisissä päiväkirjakatkelmassa lokakuulta näkyvät projektin ensimmäiset haasteet, jotka liittyivät nimenomaan sessioiden järjestämisen raskauteen. Emme varsinaisesti olettaneetkaan, että autonomisuus toteutuisi näin aikaisessa vaiheessa prosessia, mutta tiedostimme yhteisesti, että projekti olisi tällaisenaan melko raskas. Positiivista oli kuitenkin se, että monet opiskelutoverimme olivat innostuneet aiheesta ja ideoita sessioiden järjestämiseksi tuli paljonkin. Kokouksen jälkeen meillä oli kuitenkin sovittuna varmasti vain yksi sessio aiheenaan äänenmuodostus.

4.6 MUVO #004: Äänenmuodostus

"MUVO #004: Äänenmuodostus" pidettiin 29.10.2015. Alustajiksi lupautuivat Katriina Vesalainen, Alekski Vasko ja Kaisa Halmemies. Erona aiempiin kertoihin oli, että kuukaan alustaja ei ollut sinänsä päävastuussa ja että varsinaista erillistä luentomaista alustusta ei ollut vaan sessio koostui kokonaisuudessaan keskustelusta ja erilaisten harjoitusten testaamisesta. Tässä sessiossa alustajien rooli jäi hieman aiempaa jäsenmättömämmäksi, mutta itseäni se ei häirinnyt. Sessiossa haluttiinkin testata vähemmän johdettua ja enemmän keskustelupainotteista tyyliä. Keskustelu oli vilkasta, ja osallistuminen tasapuolista. Myös muiden kuin alustajien tuomia harjoituksia testattiin aktiivisesti. Keskustelun tasapuoliseen jakautumiseen vaikutti myös se, että kaikki osallistujat olivat laulaneet kuoroissa ja moni myös toiminut kuoronjohtajana.

Tämä vertaisjoukko oli siis varsin asiantuntevaa. Monet harjoitukset menivät itselläni suoraan käyttöön omassa kuoronjohtotyössäni.

Session kahdestatoista osallistujasta kahdeksan oli musiikkikasvatuksen opiskelijoita, yksi JAMKin musiikkipedagogiopiskelija, yksi musiikin laitoksen vaihtoopiskelija ja kaksi musiikin laitoksen kansainvälisistä maisteriohjelmista. Tämä oli ainoa MUVO-sessio, johon osallistui kansainvälisiä opiskelijoita, mikä johtui ehkä siitä, että kuoron äänenmuodostus on aiheena melko universaali ja helposti tartuttava. Myös kaikilla kansainvälisillä opiskelijoilla oli kuorotaustaa.

4.7 Ohjeet itsenäisen MUVO-klubin järjestämiseksi

"- - se, että minä ja Lauri joudutaan järjestämään käytännössä kaikki MUVOt tuntuu edelleen raskaalta ja väsyttävältä, ja juuri tällä hetkellä en kyllä jaksaisi pyörittää koko kuviota.

Seuraavaksi aion kokeilla muotoilla kirjalliset ohjeet MUVO-klubin järjestämiselle, ja julkaista ne facebook-ryhmässä."
(Tutkimuspäiväkirja, marraskuu 2015.)

MUVO-toiminnan ylläpitäminen tuntui välillä vievän paljon resursseja, kuten edellisestä päiväkirjakatkelmasta voi huomata. Klubisessioiden toteutuminen oli vielä tässä vaiheessa luonnollisestikin täysin riippuvaista meistä aktiiveista. Sessioiden järjestäminen vaati huomattavan määrän viestittelyä, puheluita, aikataulujen sopimista ja tilavarauksia. Välillä tuntui, että koko toiminnalle ei olisi edellytyksiä musiikkikampuksella.

Pohdin paljon, kuinka toiminnasta saisi tehtyä autonomisempaa. Pidin ihanteellisena tilannetta, jossa alustamisesta kiinnostuneet opiskelijat järjestäisivät omatoimisesti MUVO-sessioita ilman, että toimintaa tarvitsisi erikseen organisoida jonkin erillisen aktiivijoukon toimesta. Session järjestäminen vaatii yksinkertaisimmillaan vain tilan varaamisen sekä jonkinlaisen tiedottamisen. Ajattelin, että olisi helpompaa, jos asiasta kiinnostuneet henkilöt hoitaisivat nämä asiat itse. Erillinen aktiivijoukko tuntui vain tarpeettomalta väliportaalta, joka hidasti ja hankaloitti prosessia.

Ongelma oli kuitenkin se, että MUVO-toiminta ei vielä tässä vaiheessa ollut niin vakiintunutta, että autonomisuuden olisi voinut olettaa kasvavan. Päätin laatia ohjeistuksen, jonka tarkoituksena oli jäsentää ja helpottaa järjestämiseen liittyvää ajatustyötä. Ohjeistus löytyy kokonaisuudessaan liitteistä (Liite 3). Se ei toistaiseksi ole herättänyt juurikaan reaktioita opiskelijoissa, mutta se on ollut itselleni tärkeä osa toiminnan jäsentämistä ja on sellaisenaan pätevä ohjeistus myös klubin jatkoa ajatellen.

4.8 MUVO #005: Laululeikit

"Hei voisko pitää joskus sellasen "laululeikit vaihtoon" -kerran? Mun ainaki tarvis saada välillä jotain uutta. Tai jos niitä löytyy kirjoista ni vois testaila ja opetella niitä."

(Katriina Vesalaisen päivitys MUVO-klubin Facebook-ryhmässä 11.10.2015.)

Idea "MUVO #005: Laululeikit" -session järjestämiseen tuli MUVO-klubin Facebook-ryhmästä erään MUVO-klubeihin osallistuneen opiskelijan ehdotuksesta. Session alustajaksi lupautui Laura Piispanen. Laululeikit-aiheinen MUVO järjestettiin 20.11.2015, ja siitä tiedotettiin seuraavasti.

"MUVO-klubilla esitellään tänä perjantaina laulun ja leikin yhdistämisen voimaa! Tule paikalle jakamaan oma suosikkileikkisi, ehkä oppimaan jokin uusi hyvä juttu, ja kuulemaan MIKSI laululeikkejä kannattaa käyttää!"

(MUVO #005 -tapahtuman kuvaus Facebookissa.)

Sessioon osallistui 12 henkilöä, joista 7 oli musiikkikasvatuksen opiskelijoita, 3 OKL:n opiskelijaa ja kaksi jo valmistunutta maisteria. Alustuksessa Laura ohjasi erilaisia laululeikkejä ja esitteli lyhyellä PowerPoint-esityksellä laululeikkien taustaa. Loppuaika käytettiin osallistujien tuomien laululeikkien kokeilemiseen ja niistä keskustelemiseen.

4.9 MUVO #006: Time

"MUVO #006: Time" järjestettiin 10.12.2015 alustajanaan JAMKilla rumpujensoiton-opettajaksi opiskeleva Jyri Ekholm. Session kymmenestä osallistujasta seitsemän oli musiikkikasvatuksen pääaineopiskelijoita, kaksi JAMKin musiikkipedagogiopiskelijoita ja yksi OKL:stä sivuaineenaan musiikkikasvatus. Tapahtumaa markkinoitiin Facebookissa ja sähköpostilistoilla seuraavasti.

""I ain't got time, if you don't play time!" Tällä kertaa MUVO-klubissa puhutaan Timesta. Otetaan metronomi luovasti käyttöön ja tehdään siitä meille soittokaveri. Tutustutaan mikro- ja makrotimen käsitteisiin ja käydään läpi harjoituksia kummastakin. Mukaan tarvitset vain itsesi."
(MUVO #006 -tapahtuman kuvaus Facebookissa)

Sessiossa tehtiin sarja käytännön harjoituksia metronomin kanssa. Sessio oli pitkälti alustajan johtama, mutta harjoituksista keskusteltiin jatkuvasti. Erona pariin aiempaan sessioon oli se, että tämä sessio eteni melko systemaattisesti ja alustaja oli erittäin asiantuntevassa asemassa. Varsinaista muiden osallistujien ideoiden testaamista tässä sessiossa ei ollut, mutta todennäköisesti se johtui siitä, ettei osallistujilla ollut tähän aihepiiriin liittyviä harjoituksia testattavaksi.

Tämä oli vuoden 2015 viimeinen sessio. Päätimme palata MUVO-klubin järjestämiseen vasta seuraavana vuonna. Ideoita tuleviin sessioihin oli runsaasti tarjolla. Kävi kuitenkin niin, että seuraavan session järjestäminen venyi pitkälle helmikuun puoliväliin. Ennen seitsemättä sessiota toteutin lomakekyselyn, joka on kuvattu luvussa 3.2.2.

4.10 MUVO #007: Vertaisoppiminen, vertaisopetus ja MUVO-klubin tulevaisuus

MUVO-klubi oli alkanut lupaavasti, mutta omalta osaltani toiminta alkoi tulla tiensä päähän. Oma valmistumiseni oli lähellä, ja olin jo helmikuussa muuttanut pois Jyväskylästä. Myös MUVOn toinen pääorganisoiija Lauri Myllylä oli lähiaikoina aikeys-

sa valmistua. MUVO-klubin toiminnan ei siis kannattanut olla liiaksi meidän varasamme, vaan tarvittiin jonkinlaista perinnönsiirtoa. Siksi minusta tuntui luontevalta järjestää MUVO-klubisessio, jonka tarkoituksena olisi jakaa ajatuksia MUVO-klubin kehityksestä siihen asti ja herätellä keskustelua klubin toiminnan jatkamisesta. Tapahtumaa markkinoitiin Facebookissa ja sähköpostilistoilla seuraavasti.

"Tämänkertaisen MUVO-klubitapaamisen tarkoituksena on pohtia vertaisoppimista ja -opetusta yleisesti, sekä miettiä, mikä MUVO-klubin rooli Jyväskylän musiikkikampuksella tulevaisuudessa oikein onkaan.

Älä kuitenkaan huoli. Osallistumalla tähän tapahtumaan sinua ei pakkositouteta eikä edes painosteta mihinkään järjestötoimintaan. Tarkoitus on suunnitella ja juonia tulevaisuutta - tuo siis ideasi ja inspiraatiiosi mukaan! Tai tule hakemaan niitä muilta!

Toivoisin, että erityisesti nuorempien vuosikurssien opiskelijat ottaisivat tämän haltuun, sillä me vanhathan valmistutaan ja eläköidytään. Vanhoille tästä taas voi olla hyötyä ihan ammatillisestikin. Myös henkilökunta ja kaikki muutkin maailman ihmiset ovat lämpimästi tervetullutta paikalle!"
(MUVO #007 -tapahtuman kuvaus Facebookissa.)

Koin tärkeäksi korostaa, että kyseessä ei ole rekrytointitilaisuus vaan sessiossa keskusteltaisiin MUVO-klubista ilman osallistumisen painetta. Sessio koostui noin puolen tunnin alustuksesta, jossa esittelin MUVO-klubin toimintaa ja nykytilaa. Sen jälkeen alkoi vapaa keskustelu, jossa esitettiin ideoita toiminnan jatkamisen suhteen. Aiemmista sessioista poiketen tällä kertaa ei käsitelty mitään käytännöllisiä harjoituksia, vaan session sisältö koostui pelkästä alustuksesta ja keskustelusta.

Sessioon osallistui kuusi henkilöä, joista viisi oli musiikkikasvatuksen opiskelijoita ja yksi OKL:n opiskelija sivuaineenaan musiikkikasvatus. Henkilöistä viisi oli osallistunut toimintaan aikaisemminkin ja kuudeskin oli pohtinut oman alustuksen järjestämistä. Pienestä osallistujamäärästä huolimatta tai ehkä juuri siitä johtuen session keskustelu oli vilkasta ja tasapuolista.

Keskustelun pöytäkirjassa todettiin, että MUVO-sessioissa opetus on tuntunut tuoreemmalta ja kiinnostavammalta kuin laitoksen muodollisessa opetuksessa. Osallistujilla oli kokemus, että sessioissa toiminta on ikään kuin "täyttä asiaa", kun taas

perinteisessä luento-opetuksessa selitetään paljon asian vierestä. Opiskelijoiden todettiin puhuvan keskenään samaa kieltä, jolloin asiat on helpompi vastaanottaa.

Klubitoiminnan nähtiin olevan resurssi-laatusuhteeltaan hyvää. Se ei kuormita henkilökuntaa eikä tiloja, jos sessiot ovat sellaisella ajalla, jolloin tiloille ei ole muutaakaan käyttöä. Klubilla koettiin olevan mahdollista käsitellä sellaisia teemoja, joista laitos ei välttämättä pysty tarjoamaan opetusta lainkaan. Koska klubi ei ole riippuvainen muodollisista opetussuunnitelmista, voidaan siellä käsitellä hyvinkin ajan-kohtaisia ja nopeasti muuttuvia aiheita.

Tapaamisessa keskusteltiin siitä mahdollisuudesta, loppuvatko sopivat aiheet kesken ja alkavatko vuosien mittaan samat aiheet toistumaan liikaa. Tätä ei kuitenkaan pidetty suurena vaarana. Todennäköisesti, vaikka joka vuosi toteutuisivat suurin piirtein samanlaiset aiheet, olisivat näkökulma ja osallistujat joka kerralla kuitenkin eri. Lisäksi todettiin, että mahdollisia aiheita on käytännössä ääretön määrä, koska yksittäinen sessio voi käsitellä kuinka spesifiä aihetta hyvänsä.

Yksi sessiossa käsitelty iso keskustelunaihe, joka on toistunut halki MUVO-toiminnan, oli kysymys siitä, tulisiko MUVO-klubin pyrkiä kohti järjestäytyneempää organisaatiota vai pikemminkin järjestäytymätöntä autonomiaa. Järjestäytyminen voisi tarkoittaa esimerkiksi sessioiden suunnittelemista ja aikatauluttamista pidemmällä aikavälillä, esimerkiksi puoleksi vuodeksi kerrallaan, jolloin niitä olisi helpompi markkinoida yhtenä kokonaisuutena. Toisaalta koettiin, että liian laajamittainen organisoituminen saattaisi viedä pois klubitoiminnan spontaaniutta ja kasvattaa osallistumisen kynnystä liian suureksi.

Autonomisen mallin heikkouksina pidettiin toiminnan hiipumisen riskiä, jäsenymättömyyttä ja ihmisten tavoittamisen vaikeutta. Jonkinlainen synteesi näistä kahdesta olisi ehkä optimaalinen esimerkiksi siten, että osa sessioista suunniteltaisiin pitkällä tähtäimellä mutta myös spontaanisti keksityt sessiot järjestettäisiin. Tässä vaiheessa toimintaa tuntui joka tapauksessa siltä, että autonominen malli ei toimisi vaan klubin jatkuvuuden kannalta olisi tärkeää, että sitä organisoitaisiin aktiivisesti erillisen aktiiviryhmän toimesta.

Myös alustamisen roolista keskusteltiin. Pohdimme, onko MUVO-klubissa alustamisesta muodostunut jo liian iso ja monimutkainen asia ja pitäisikö sessioita ohjata rennompaan ja epämuodollisempaan suuntaan. Totesimme kuitenkin, että olisi hyvä, jos alustukset olisivat mahdollisimman monipuolisia aiheiltaan, kestoiltaan ja asiantuntemuksen tasoltaan. Klubi nähtiin hyvänä väylänä myös tarvittaessa jäsentää ja testata omia taitojaan oman erityistaitonsa alustajana. Koettiin myös, että klubilla pääsee opettamaan monimutkaisempia ja spesifimpiä asioita kuin keskimäärin peruskoulussa ja lukiossa.

TAULUKKO 2. MUVO-klubin tapahtumat aikajärjestyksessä

Päivämäärä	Tapahtuma
to 3.9.2015	Laurin ensimmäinen viesti aiheesta
pe 18.9.2015	Ensimmäinen suunnittelupalaveri
to 20.9.2015	Facebook-ryhmän perustaminen
pe 21.9.2015	Toinen suunnittelupalaveri
ke 30.9.2015	MUVO-klubi #001: Tutustumis-, ryhmäytymis- ja lämmittelyharjoitukset
to 1.10.2015	Kolmas suunnittelupalaveri
pe 9.10.2015	MUVO-klubi #002: Kuvionuotit
ti 13.10.2015	MUVO-klubi #003: Vapaa improvisaatio
to 22.10.2015	Neljäs suunnittelupalaveri
to 29.10.2015	MUVO-klubi #004: Äänenmuodostus
ti 17.11.2015	Ohjeet MUVO-klubin järjestämiseksi -tiedoston julkaiseminen
pe 20.11.2015	MUVO-klubi #005: Laululeikit
to 10.12.2015	MUVO-klubi #006: Time
ke 17.2.2016	MUVO-klubi #007: Vertaisoppiminen, vertaisopetus ja MUVO-klubin tulevaisuus
ti 3.5.2016	MUVO-klubi #008: Improvisointia klassisessa musiikissa

4.11 MUVO-klubin tilanne tällä hetkellä

Tämän seitsemännen session jälkeen uusia sessioita ei ole järjestetty. Itse en ole valmistumisen ja toiselle paikkakunnalle muuttamisen vuoksi kyennyt enää aktiivisesti organisoimaan sessioita. Toiminnan jatkosta ei toistaiseksi ole tietoa. Paljon ideoita on esitetty ja kiinnostusta on ilmassa, mutta konkreettiset suunnitelmat puuttuvat.

Projekti on kuitenkin saanut positiivista huomiota osakseen. Huhtikuussa 2016 kävin esittelemässä MUVO-projektia Koulujen musiikinopettajat ry:n järjestämässä Keski-Suomen musiikinopettajien verkostoitumistapaamisessa. Lisäksi monen kuukauden hiljaiselon jälkeen MUVO-klubin Facebook-ryhmässä alettiin erään musiikkipedagogiopiskelijan toimesta suunnitella seuraavaa MUVO-sessiota, ja toukokuun alussa pidettiin kahdeksas MUVO-sessio, aiheenaan improvisointi klassisen musiikin kontekstissa. Jonkinlaisia merkkejä jatkosta on siis olemassa.

Taulukkoon 2 on koottu aikajärjestykseen MUVO-klubin toiminnan tähän asti tärkeimmät tapahtumat. Siitä voi nähdä suunnittelutapaamisten painottumisen prosessin alkuvaiheeseen ja sen jälkeen melko kevyellä suunnittelulla pyörivän jatkon. Toisaalta siitä näkee myös toiminnan hiipumisen, kun vuoden 2016 puolella on huhtikuuhun 2016 mennessä järjestetty vain yksi tapahtuma aiheen tiimoilta.

5 OSALLISTUJIEN JA AKTIIVIEN AJATUKSIA MUVO-KLUBISTA

Tässä kappaleessa erittelen ja analysoin lomakekyselyni tuloksia. Kysely ja sen osallistujat on kuvattu luvussa 3.3.2.

5.1 Panostus toimintaan

*"Miltä MUVO-klubin toiminnan järjestäminen tai siihen osallistuminen on tuntunut? Minkälaista työtä ja panostusta se on sinulta vaatinut ajallisesti ja sisällöllisesti?"
(Lomakekyselyn kysymys nro 3)*

Kyselyn ensimmäisellä kysymyksellä halusin selvittää, kuinka kuormittavalta klubiin osallistuminen on tuntunut. Vastaukset painottuivat enemmän jälkimmäiseen kysymykseen. Suurimmassa osassa vastauksia (9/11) toimintaan osallistuminen ja toiminnan alustaminen tuntui helpolta ja mutkattomalta. Myös sessioiden alustaminen on tuntunut alustajista melko helpolta ja vaivattomalta.

*"Toimintaan osallistuminen on helppoa ja kiinnostavaa, ja kynnyks on todella matala, koska seissoita pitävät henkilöt ovat usein tuttuja opiskelukavereita. Kun lupauduin itse pitämään session, senkin suunnitteleminen tuntui helpolta ja kevyeltä, koska aihealue oli omalla vahvuusalueella."
(Vastaja 7)*

Jo tämän kysymyksen kohdalla nousi esille yksi toiminnan merkittävä ongelma. Toiminnalle on vaikea löytää sopivaa aikaa, ja osa vastaajista (3/11) koki, että ei ole pystynyt osallistumaan niin paljon kuin olisi halunnut.

*"Toistaiseksi olen joutunut vain etsimään kalenteristani sopivan raon päästäkseni paikalle. Valitettavan harvoin näin on tapahtunut, sillä olen päässyt paikalle vain kerran syksyn ollessa kiireinen ja kevät MUVO-toiminnaltaan hiljainen"
(Vastaja 8)*

*"Olen ollut selvästi vähemmän paikalla kuin olen tarkoittanut, joten ajallisesti ei ole vaatinut suurta panosta."
(Vastaja 4)*

Näissä kommentteissa huomionarvoista on nimenomaan se, että syy osallistumattomuuteen ei ollut toiminnan huono laatu tai epämielenkiintoiset aiheet vaan henkilökohtaisten aikataulujen päällekkäisyys. Tämä on kuitenkin toiminnan kannalta merkittävä ongelma, koska tämän kyselyn ja koko MUVO-toiminnan ulkopuolelle on saattanut jäädä kymmeniä opiskelijoita, joille mikään sessio ei ole ollut sopivaan aikaan.

Jos osallistujien ja alustajien työpanos on ollut melko maltillinen, niin aktiiveilla työmäärä taas on ollut isompi. Aktiivit kommentoivat omaa työmääräänsä seuraavasti.

"Muutamia palavereja (3-4) syksyn aikana, muistiinpanojen puhtaaksikirjoittamista, fb-eventin luominen, google-tilin luominen, ihmisten kanssa aiheesta juttelemista, mahdollisten vetäjien kyselyä, tilojen varaamista. Lisäksi olin pitämässä ensimmäistä sessiota. Järjestelyihin on mennyt ehkä 10-15 tuntia syksyn aikana."

(Vastaaaja 1)

"Olen ollut mukana kehittälemässä MUVOa, joitain kokouksia ja sähköpostien lähettelyä ja olen ollut mukana auttamassa yhden klubin pitämisessä ja usein auttanut taltioimaan klubilla tapahtuneita juttuja. On ollut oikein mukavaa, en ole ehkä täysin pystynyt keskittymään klubin aiheeseen, jos olen taltioinut sitä, mutta ei ole vaatinut suuria määriä hommaa itseltäni."

(Vastaaaja 2)

Näissä vastauksissa toiminnan pyörittämisen työmäärä ei vaikuta kestäättömän suurelta, mutta omat ajatukseni syksyllä olivat välillä toisenlaiset (ks. luku 4.7).

5.2 Sessioiden onnistuminen

"Miten sessiot ovat mielestäsi onnistuneet?"

(Lomakekyselyn kysymys nro 4)

Lähes kaikki vastaajat (10/11) pitivät sessioita onnistuneina. Yhdessä vastauksessa yksi alustajista esitti kritiikkiä omaa sessiotaan kohtaan. Tässäkin tapauksessa sessi-

ossa nähtiin olevan hyötyjä, mutta toiminnan jäsentymättömyys selvästi häiritsi vastaajaa.

"Olen ehtinyt mukaan vain kerran ja silloin "pääalustaja", joka oli ideoinut asiaa, ei päässyt paikalle. Sikäli kerta oli hieman epäonnistunut. Toinen alustajista joutui olemaan välillä pois ja itsekin jouduin lähtemään kesken. Suunnitteluun olisi siis voinut panostaa. Heräsi kuitenkin hyvää keskustelua, mutta kuorokerta olisi tarvinnut selkeämmän rungon, joka olisi ehkä tullut päävetäjältä."
(Vastaja 6)

Monet näkivät MUVO-sessioiden erityisenä hyötynä mahdollisuuden tehdä harjoituksia käytännössä.

"Asiat ovat olleet uusia ja havainnollistavia. Konkreettiset harjoituksiin osallistamiset auttavat muistamaan tehtävän paremmin kuin paperilta luettuina."
(Vastaja 9)

"Se on ilahduttanut, että sessiota ovat olleet käytännönläheisiä ja osa melko kokeileviakin. Esimerkiksi äänenmuodostussessioissa oli hienoa kokeilla, miten erilaiset mielikuvat vaikuttivat soundiin. Tällaiseen ei ole ollut mahdollisuuksia / aikaa virallisen opetuksen puitteissa."
(Vastaja 1)

Ylipäänsä sessioiden ilmapiiri koettiin inspiroivaksi ja rennoksi.

"Mielestäni tekemisen henki on ollut hyvä, ilmapiiri keskusteleva ja virheitäkin salliva."
(Vastaja 1)

"Plussaa on se, että niissä on mahdollista ja luontevaa keskustella ja kysellä paljon, jolloin sessiot palvelevat juuri sille kerralle osallistuvien tarpeita."
(Vastaja 7)

5.3 Vaikutus vertaisoppimiskäsityksiin

Minua kiinnosti tässä tutkimuksessa myös se, että vaikuttaako tällainen toiminta siihen, mitä osallistujat ajattelevat vertaisoppimisesta ylipäänsä. Monille vertaisoppi-

misen käsite tulee kyllä opinnoissa tutuksi, mutta konkreettisia toimintamalleja tuntuu olevan vähän. MUVO-toiminnan jatkuvuuden kannalta olisi olennaista, että sen osallistujat kokisivat vertaisoppimisen itsessään hyödylliseksi, ja toiminnan yhtenä tavoitteena olikin kehittää vertaisoppimisen pedagogiikkaa.

"Onko MUVO-klubi vaikuttanut käsityksiisi vertaisoppimisesta? Miten?"
(Lomakekyselyn kysymys nro 5)

Vastaukset jakautuivat kahteen pääkategoriaan. Noin kolmannes (4/11) koki, että klubi ei juurikaan ollut vaikuttanut omiin käsityksiin vertaisoppimisesta tai korkeintaan se oli hieman vahvistanut sitä. Osassa näistä vastauksista syy oli se, että usko vertaisoppimiseen oli jo ennestään kova.

"Sinänsä ei, sillä olen aina uskonut vertaisoppimisen voimaan. Tavallaan se, mitä olen aina uskonut, on vahvistunut toimintaa seuratessa."
(Vastaaaja 8)

"Ei, koska en ole aikataulusyistä ehtinyt juurikaan osallistua toimintaan. Mielestäni aihetta on kuitenkin tärkeä tutkia ja kehittää."
(Vastaaaja 6)

Kaksi kolmasosaa vastaajista (7/11) taas koki, että toimintaan osallistuminen oli vaikuttanut positiivisesti omiin käsityksiin vertaisoppimisesta. Tämä on projektin kannalta merkki onnistumisesta, sillä pyrkimyksenä on nimenomaisesti ollut vaikuttaa opiskelijoiden käsityksiin vertaisoppimisesta, jotta se otettaisiin laajemmin huomioon opetusmuotona.

"Se on vahvistanut käsitystäni siitä, että meillä olisi paljon annettavaa ja opittavaa toisiltamme."
(Vastaaaja 1)

"Kyllä. MUVO-klubi on osoittanut, että organisoitu vertaisoppiminen on kohtalaisen helppoa järjestää, mutta toimintaan osallistuminen ja siinä oppiminen on mukavaa ja motivoivaa."
(Vastaaaja 7)

"Uskon yhä vahvemmin siihen, että se toimii. Yhdessä oppiminen ja omien kokemusten jakaminen on opettavaista."

(Vastaaaja 3)

5.4 MUVO-klubin asema Jyväskylän musiikkikampuksella

"Minkälaisia mahdollisuuksia MUVO-klubin toiminnalla on musiikin laitoksen tai musiikkikampuksen toiminnan kehittämiseksi? Onko sille tarvetta?"

(Lomakekyselyn kysymys nro 6)

Tahdoin selvittää näkemyksiä siitä, nähtiinkö MUVO-klubille tarvetta Jyväskylän musiikkikampuksella. Tuloksia yksipuolistaa se, että klubin osallistujista vain muutama oli muista Musiikkikampuksen laitoksista kuin musiikin laitokselta ja kyselyyni vastasi vain yksi JAMKilla musiikkipedagogiksi opiskeleva, joten näkökulma painottuu hyvin vahvasti musiikin laitokseen.

Vastauksissa korostuivat kahdenlaiset teemat. Toisaalta MUVO-klubi nähtiin hyvänä keinona monipuolistaa alati supistuvaa kurssitarjontaa (6/11). Toisaalta taas MUVO-klubin koettiin kehittävän opetustilanteen vuorovaikutusta tasarvoisempaan suuntaan (5/11). Opetustarjonnan laajentamisesta sanottiin esimerkiksi seuraavaa.

"Musiikkitieteen opiskelijan näkökulmasta MUVO-klubi voisi tuoda opiskelijoille käytännöllisempiä musiikkiopintoja entistä enemmän (vrt. instrumenttiopetus, säveltapailu, musiikkiteknologia), jotka eivät suoranaisesti kytkeydy ammattikenttäämme, mutta koskettavat välillisesti tai välittömästi jokaista meistä ja turvaavat ammatillisen pätevyytemme."

(Vastaaaja 8)

"Mielestäni MUVO-klubi on vaikeina taloudellisina aikoina loistava väline paikkaamaan niitä aukkoja, joita opiskelijat kokevat opetukseen jäävän. Opiskelijoiden todella tasokas ja monipuolinen osaaminen eri musiikin osa-alueilta jää tällä hetkellä lähes täysin hyödyntämättä. MUVO-klubi auttaa opiskelijaa laajentamaan omaa osaamistaan sekä vahvistamaan omia heikkoja taitojaan turvallisessa ilmapiirissä, ja sille todellakin on tarvetta."

(Vastaaaja 7)

"Tarvetta on! Musiikkipettajan työkenttä on niin laaja, että koululla on hankaluuksia tarjota opetusta kaikessa. Klubin myötä oppilaat ovat pystyneet kasvattamaan osaamistaan niillä osa-alueilla, joilla itse haluavat ja joilla kokevat tarvitsevansa lisätietoa. Klubin mahdollisuudet vaihtelevat aina ryhmäyttämisestä, musiikkikampanin yhteistyön vahvistamisesta Tutkinnoissa erikoistumiseen asti."
(Vastaja 6)

Toinen tärkeä vastauksissa noussut tema oli opetustilanteen vuorovaikutuksen tasa-arvoisuus. Vertaisoppimistoiminta koettiin positiiviseksi vaihteluksi tavanomaiseen yliopisto-opetuksen vuorovaikutukseen, jonka koettiin perustuvan perinteiseen opettaja-oppilassuhteeseen.

"Se, että MUVO-klubi on herättänyt kiinnostusta, on tärkeä ja arvokas signaali siitä, että tieto ja taito siirtyy myös tasa-arvokkaamassa vuorovaikutussuhteessa, kuin mihin varsinainen opiskelija-luennoitsija/opettaja-suhde perustuu. Yhä edelleen edellä mainittu suhde pohjautuu suomalaisessa korkeakoulujärjestelmässä keinoitekoiseen valta-asetelmaan, jossa luennon pitäjä ja kurssin opettaja nähdään tai asetetaan ylhäältä päin määrätysti korkeampaan asemaan, kuin tarkoituksen mukaista olisi. Tämä ei ole ongelmatonta eikä takaa aina parasta mahdollista oppimistulosta tai -ympäristöä. Jo tästä johtuen MUVO-klubi on erinomainen väylä oppia erilaisia valmiuksia työ- ja ylipäättään elämää varten, joiden tarjoamiseen yliopistolla tai laitoksella ei ole halua, varaa tai muuta mahdollisuutta."
(Vastaja 8)

"Asia on jotenkin lähempänä kun ei ole varsinaista "opettajaa", olen tietyllä tapaa samanvertainen klubin pitäjän kanssa."
(Vastaja 2)

"- - kun yhdessä tarkastelemme asiaa tekemisen kautta voimme oppia ehkä enemmän, kuin eriarvoisemmassa statusasetelmassa (opettaja - oppilas). Jo pelkästään sana vertaisoppiminen riisuu eriarvoisuuden oletusta. Osallistuminen MUVO-sessioihin on laittanut miettimään, voisiko oppimiskulttuuri yliopistossa olla muutenkin erilaista, perustua siihen, että opiskelijat tutkivat eri aiheita haluamastaan perspektiivistä yhteisen tekemisen ja jakamisen kautta. Vapaaehtoinen osallistuminen tekee sen, että osallistuja on todennäköisesti hyvin motivoitunut oppimaan aiheesta ja kenties jakamaan omaakin osaamistaan."
(Vastaja 1)

Monissa vastauksissa MUVO-klubi nähtiin myös väylänä Jyväskylän musiikkikampanin yhteistyön vahvistamiseen.

"MUVOlla on suuri potentiaali koota yhteen musiikkikampuksen opiskelijoita ja kaataa raja-aitoja oppilaitosten välillä."

(Vastaja 1)

"Musiikkikampusnäkökulmasta se kehittäisi opiskelijoiden välistä vuorovaikutusta. Kampuslaiset tutustuisivat toisiinsa kehittäväällä tavalla. Opintomme kanssakampuslaisten kanssa ovat hyvin lähellä toisiaan, mutta voimme aina oppia uutta ja laajentaa kursseilla opittuja asioita."

(Vastaja 3)

MUVO-klubissa nähtiin mahdollisuus kehittyä opiskelijoiden keskinäisen tiedon ja osaamisen jakamisen alustaksi, ja tämä jakaminen koettiin tärkeäksi.

"Opiskelijoiden todella tasokas ja monipuolinen osaaminen eri musiikin osa-alueilta jää tällä hetkellä lähes täysin hyödyntämättä. MUVO-kubi auttaa opiskelijaa laajentamaan omaa osaamistaan sekä vahvistamaan omia heikkoja taitojaan turvallisessa ilmapiirissä, ja sille todellakin on tarvetta."

(Vastaja 7)

5.5 MUVO-klubin tulevaisuudennäkymiä ja ideoita

"Miten MUVO-klubi voisi parhaiten kehittää toimintaansa?"

(Lomakekyselyn kysymys nro 7)

Tähän kysymykseen saadut vastaukset eivät muodostaneet kovinkaan selviä päälinjoja, vaan ehdotukset ja ideat olivat hyvin moninaisia. Pari vastaajaa koki, että MUVO-klubin jatkoon kannalta aktiivinen järjestäminen olisi oleellista verrattuna autonomisempaan vaihtoehtoon.

"Tällaiset hankkeet pitkin poikin Musiikkikampusta saattaisivat luoda merkityksellisiä opintosuunnitelmahaarautuneisuuksia, mutta luulen, ettei se tapahdu sormia napsauttamalla, vaan vaatisi yhä edelleen, organisoitua tai "potkimista" jonkun toimesta, kannustimen, joka purkaisi MUVOn aseman vapaa-ajan toimintana ja integroisi sen kiinteämmin osaksi opintoja."

(Vastaja 8)

"Tulevaisuudessa voi olla mahdollista se, että ihmiset järjestävät sessioita oma-aloitteisesti, luulen sen edellyttävän kuitenkin MUVO-ilmapiirin leviämistä ja sisäistämistä laajemmin."

(Vastaaaja 1)

"Ennakoimalla. Kun toiminta toivottavasti jatkuu, olisi selkeintä jo keväällä kysellä mahdollisia alustajia, ja sopia päivät mahdollisimman pian."

(Vastaaaja 6)

Nämä näkemykset viittaavat siihen, että klubi vaatii aktiivista pyörittämistä aktiiveilta, jotta sen toiminta olisi jatkuvaa ja pitkäjänteistä. Yhtenä usein toistuvana kehityskohteenä (3/11) nähtiin sessioiden markkinointi ja yleisöjen löytäminen. Mainostaminen osoittautui klubia järjestäessä hankalaksi, kun toiminta oli jäsentymätöntä ja eteni vain sessio kerrallaan.

"Selkeästi aikataulutettua hommaa olisi helpompi mainostaakin."

(Vastaaaja 6)

MUVO-toiminnan suhde musiikkikampuksen laitoksiin koettiin monella eri tavalla. Monessa vastauksessa toivottiin klubin vahvempaa kytkemistä laitokseen.

"Yliopisto voisi alkajaisiksi helpottaa tilavarauksen tekemistä, näin kenen tahansa olisi mahdollista varata sopivalta päivältä aika ja paikka klubin pitämiseen eikä jo tässä vaiheessa tarvittaisi välikäsiä."

(Vastaaaja 8)

Ylläoleva ehdotus on hyvinkin konkreettinen esimerkki pienistä arkisista esteistä, joita klubi kohtasi. Joustavampi mahdollisuus varata tiloja olisi helpottanut monen klubin järjestämistä.

"Tuli mieleen, että saisiko musakampuksen opettajia myös järjestämään tällaisia tiiviitä settejä. Ovat kuitenkin oman alansa asiantuntijoita ja esimerkiksi konsan opettajat pitävät sellaisia workshopeja, joille olisi tarvetta myös musicalla. (mm. rytmiikka, maailmanmusiikki, cvt...)"

(Vastaaaja 10)

Ylläolevassa ehdotuksessa taas ravistellaan MUVO-klubin perusasetelmaa eli opiskelijoiden keskinäistä, vapaaehtoista jakamista. Toisaalta laitoksien opettajien panos tuskin heikentäisi MUVO-klubia – pikemminkin päinvastoin. Eri kysymys onkin, onko laitoksen opettajilla kiinnostusta alkaa pitää opetusta virallisten opetussuunnitelmien ulkopuolella. Toisaalta heilläkin saattaisi olla paljon sellaisia mielenkiinnon kohteita, joita he eivät pääse toteuttamaan normaalien opetusohjelmien puitteissa.

Yksi tärkeä monessakin yhteydessä esiin noussut seikka oli se, että MUVO-toiminnasta olisi monien mielestä pitänyt saada opintopisteitä. Mahdollisuus saada opintopisteitä nähtiin motivoivana ja toimintaan sitouttavana tekijänä. Tälläkin hetkellä se luultavasti olisi mahdollista jonkinlaisten projektiopintojen tai opintopassikurssien kautta, mutta tietävästi kukaan ei vielä ole niin tehnyt.

"Ongelma on se, ettei MUVO-klubiin panostamiseen jää muiden opintojen ohella riittävästi aikaa ja energiaa. Mielestäni MUVO-klubiin käytetty aika olisi ehdottomasti tunnustettava osaksi opintoja."

(Vastaja 7)

Tosin myös vastakkainen näkemys esitettiin. Yksi vastaajista koki, että MUVO-klubin tulisi pysyä opiskelijoiden ylläpitämänä, koska pelkäsi asioiden monimutkaisuuden oppilaitosyhteistyön myötä.

6 POHDINTA

MUVO-klubi on edennyt ja kehittynyt syksyn ja talven aikana yhteisten keskusteluiden, yritysten ja erehdysten kautta. Toiminta ei vielä tässä vaiheessa ole saavuttanut niin suuria yleisöjä kuin mitä etukäteen ajattelimme, mutta se on herättänyt suurta kiinnostusta ympäri musiikkikampusta. Osaltaan kiinnostuksesta kertoo se, että toiminta muuttui syksyn edetessä koko ajan autonomisemmaksi. Alussa kaikki aloitteet tulivat pitkälti aktiiviryhmältä, mutta ajan myötä klubin toiminta ohjautui yhä enemmän ja enemmän sen osallistujien aloitteiden pohjalta.

Sessioissa nähtiin olevan monenlaisia etuja. Asioiden konkreettinen tekeminen ja harjoitusten kokeileminen on ollut helppoa, ja niille on ollut enemmän tilaa kuin laitosten muodollisessa opetuksessa. Havainto on samankaltainen, kuin faktapainotteisuudesta ongelmakeskeisyyteen siirtyminen, joka on tyypillistä konstruktivistisessä opetuksessa (ks. luku 2.1.2). Vertaisoppimissessioissa pystytään muodollista opetusta tehokkaammin keskittymään opiskelijoiden käytännöllisiin ja yksilöllisiin ongelmiin ja tarpeisiin, kun opetusta eivät ohjaa standardisoidut opetussuunnitelmat.

Oppimistilanne on osallistujista tuntunut tasa-arvoisemmalta kuin mitä se on normaalissa opettaja-oppilassuhteessa, ja ilmapiiri on koettu hyväksi. Tämä havainto on yhteneväinen konstruktivismiin liittyvän opettaja-oppilassuhteen muuttumisen kanssa (ks. luku 2.1.2). Oppilaan rooli on aktiivisempi ja rakentavampi verrattuna perinteiseen opetukseen. Myös ohjaamisen ja opettamisen käsittäminen fasilitointina Poutasen tapaan (ks. luku 2.2.3) poistaa raja-aitaa opettajan ja opiskelijan väliltä.

MUVO-klubi on tuntunut sen osallistujista luontevalta väylältä jakaa opiskelijoiden laaja-alaista tietämystä. Opiskelija-alustajat on koettu asiantunteviksi ja heidän tarjoamansa opetus arvokkaaksi. Tämä viestii siitä, että klubi on hyvä foorumi oman opettajuuden ja ammattitaidon kehittymiselle. Klubilla tarjoutuu mahdollisuus turvallisessa ympäristössä testata omaa kykyä opettaa omia asiantuntemusalueitaan, joita ei välttämättä pääse muissa yhteyksissä, esimerkiksi peruskoulussa opettamaan.

MUVO-klubiin osallistuminen on vaikuttanut positiivisesti sen osallistujien käsitteisiin vertaisoppimisesta. Tämä on erityisen hyvä tulos ajatellen tulevia musiikinopettajia, sillä vertaisoppiminen on varsin ajankohtainen ja käyttökelpoinen ilmiö myös kouluopetuksessa. Peruskouluopetus siirtyy uudessa valtakunnallisessa opetussuunnitelmassa aiempaa ilmiölähtoisempään suuntaan, ja nähdäkseni vertaisoppiminen mahdollistaa hyvin erilaiset yksittäistä ilmiötä käsittelevät opetustavat. Positiiviset kokemukset ja konkreettinen malli onnistuneesta vertaisoppimisprojektista auttavat varmasti jatkossa järjestämään vastaavia projekteja itse.

Klubin suurimpina haasteina koettiin ihmisten tavoittaminen. Sopivien ajankohtien löytäminen sessioille oli vaikeaa ja myös markkinointi paikoitellen vajavaista. Vaikka klubiin osallistumisen ja sessioissa alustamisen työmäärä koettiin pieneksi, klubin järjestäminen tuntui paikoitellen raskaalta ja työläältä. Toiminta oli vielä monelta osin jäsentymätöntä, ja toiminnasta saatavan muodollisen tunnustuksen puute koettiin ongelmaksi. Näihin ongelmiin yhtenä mahdollisena ratkaisuna voisi toimia jokin troikalearning.org-sivuston kaltainen verkkopalvelu (esitely luvussa 2.3), joka helpottaisi sessioiden itsenäistä järjestämistä. Tällöin toiminta muuttuisi kevyemmäksi järjestäjilleen. Toisaalta taas verkkopalvelun suunnitteleminen ja ylläpitäminen olisi oma haasteensa. Verkkopalvelua pitäisi myös aktiivisesti markkinoida musiikkikampuksen opiskelijoille, jotta se ei kuivuisi kasaan. Näin on ilmeisesti käynyt Troikan kohdalla. Troikalearning.orgissa viimeisin aktiivinen sessio on vuodelta 2014 (ks. www.troikalearning.org, tarkistettu 21.4.2016).

Aineistosta nousi esiin tarve muodollisen tunnustuksen, kuten opintopisteiden saamiseen toiminnasta. Tämä havainto on yhteneväinen Troika-projektissa tehtyjen havaintojen kanssa (ks. luku 2.3). Muodollinen tunnustus ja tiiviimpi kytkeminen musiikkikampuksen laitosten toimintaan saattaisi hyvällä tavalla vakiinnuttaa klubin toimintaa ja olla takaamassa sen jatkuvuutta. Sen myötä klubi ehkä kytkeytyisi luontevammin myös kampuksen kursseilla käsiteltäviin aihepiireihin. Näen kuitenkin tiiviimmän yhteistyön mahdollisena riskinä tietyn riippumattomuuden menettämisen. Tässä muodossaan MUVO-klubi on käytännössä täysin omavarainen ja omaval-

tainen. Tiivis yhteistyö laitoksien kanssa saattaisi myös sitoa toimintaa tiettyyn muottiin. Uskoisin kuitenkin yhteistyön tuovan enemmän hyviä kuin huonoja ominaisuuksia toiminnalle.

Yhteistyö laitosten kanssa voisi olla hedelmällistä myös laitoksille itselleen. Kyselyn perusteella klubissa nähdään paljon mahdollisuuksia musiikkikampuksen opetustarjonnan sekä yhteisöllisyyden kehittämiseksi. Jonkinlainen positiivinen vastavuoroinen suhde laitosten kanssa tuntuisi siis luontevalta. Klubi pystyisi tuottamaan opiskelijoiden kaipaamaa lisäopetusta ajankohtaisista aiheista, ja laitokset pystyisivät vastavuoroisesti tarjoamaan meille tiloja ja formaalia tunnustusta.

Tähän asti klubin osallistujissa musiikkikasvatuksen opiskelijat ovat olleet ehdottomasti suurin ryhmä. Tämä johtunee siitä, että klubia järjestäneet aktiivit ja sessioita alustaneet henkilöt olivat pääasiassa musiikkikasvatuksen opiskelijoita. Tasa-
puolisempi jakautuminen oppiaineiden kesken tekisi toiminnasta varmastikin helpommin lähestyttävää kaikille, sillä ventovieraiden ihmisten joukkoon voi tuntua pelottavalta mennä. Tämä ilmiö tulee ottaa huomioon klubin toiminnan jatkoa suunniteltaessa.

Klubin toimintaan osallistuminen ja sessioiden alustaminen on tuntunut helpolta mutta toiminnan organisointi paikoitellen raskaalta. Tähänastisen kokemuksen perusteella vaikuttaisi siltä, että paras tapa jatkaa toimintaa olisi perustaa jonkinlainen järjestö tai muu pysyvämpi toimielin organisoimaan toimintaa. Järkevällä, hyvin suunnitellulla työnjaolla vältettäisiin työmäärän kasautuminen, ja vakiintuneempaa toimintaa olisi helpompi markkinoida.

Edellä esitettyjen tuloksien valossa voidaan todeta, että MUVO-klubi on ollut onnistunut ja osallistujilleen hyödyllinen projekti. Se on vaikuttanut musiikkikampuksella toivomallani tavalla. Olen myös keskustellut projektista musiikin laitoksen henkilökunnan kanssa, ja käsittääkseni projekti on noteerattu esimerkiksi uusien opetussuunnitelmien kehitystyössä. Myös muita mahdollisia yhteistyötahoja on ilmaantunut kevään mittaan. Projekti on siis herättänyt jonkinlaista laajempaakin vastakaikua. Tällä hetkellä on kuitenkin epävarmaa, missä muodossa projekti jatkuu.

Tämän tutkimuksen tuloksia voidaan pitää pätevänä ainoastaan tämän kyseisen projektin tiimoilta, eikä niitä voi yleistää koskemaan kaikkia vertaisoppimisprojekteja. Uskon kuitenkin, että tutkimuksessa tehdyt havainnot ilmenevät myös muissa vastaavissa projekteissa. Tarvitaan kuitenkin enemmän ja monipuolisempaa tutkimusta ennen kuin näin voitaisiin varmasti väittää.

Tämä tutkimus ei sinänsä ota kantaa sessioissa tapahtuneen vuorovaikutuksen laatuun. Voisi olla kiinnostavaa tutkia Fieldsin (ks. luku 2.3) tapaan, kuinka iso osa MUVO-sessioiden ajasta todella menee vertaistoimintojen parissa ja kuinka iso osa toiminnasta on ohjaajavetoista. Toki tässä projektissa ei missään vaiheessa ole pyritty ns. puhtaaseen vertaisoppimiseen, jossa kaikki toiminta tapahtuisi ilman minkäänlaista ohjaajan interventiota. Vertaisuudella on tarkoitettu ensisijaisesti sitä, että MUVO-klubissa opiskelijat opettavat opiskelijoita, ja vertaisohjaaminen on ollut vähintään yhtä tärkeää.

Toisaalta olisi myös kiinnostavaa nähdä lisää samankaltaisilla konsepteilla toteutettuja vertaisoppimisprojekteja eri kouluasteilla, ja toivonkin tämän tutkimuksen osaltaan rohkaisevan tällaisten projektien järjestämiseen. Nähdäkseni paras tapa kehittää pedagogiikkaa on ideoida ja testata erilaisia käytäntöjä ja sitten arvioida niitä kriittisesti ja moninäkökulmaisesti. Toivoisin näkeväni vertaisoppimisen ja muiden opiskelijaa aktivoivien työtapojen käyttämistä enemmän myös korkeakouluopintojen parissa.

Vertaisoppiminen ja -opetus eivät ole korkeakoulukontekstissa mitenkään uusia ilmiöitä. MUVO-klubin kaltaisten projektien hyöty liittyy nimenomaan tämän toiminnan järjestelmällistämiseen ja pysyvien käytäntöjen luomiseen, jotta hyväksi koettu vertaisoppimistoiminta ei jäisi vain satunnaisten ja organisoitumattomien toimijoiden varaan. Arvokkaana pidetyt asiat tarvitsevat ympärilleen toimivia käytäntöjä ja konkretiaa, jotta ne toteutuisivat käytännön tasolla.

LÄHTEET

- De Lisi R., & Golbeck S. (1999). Implications of Piagetian Theory for Peer Learning. Teoksessa O'Donnell, A. & King, A. (toim.), *Cognitive perspectives on peer learning* (s. 3–37). Mahwah (New Jersey): Erlbaum.
- Fawcett, L. M. & Garton, A. (2005). The effect of peer collaboration on children's problem-solving ability. *British Journal of Educational Psychology* (75), 157–169.
- Fields, M. (2013). Järjestömuotoista vertaisoppimista vapaassa sivistystyössä - tapaus opintokerhot. *Aikuiskasvatus* 2/2013, 140–145.
- Hogan, D. & Tudge J. (1999). Implications of Vygotsky's Theory for Peer Learning. Teoksessa O'Donnell, A. & King, A. (toim.), *Cognitive perspectives on peer learning* (s. 39–65). Mahwah (New Jersey): Erlbaum.
- Koho, N., Leppälä, J., Mustonen, E. & Niemelä, T. (2014). Vertaisoppimisen monet muodot korkeakouluopetuksessa. *Teaching in Life Sciences: Current practices and development* (1), 17–29.
- Kuula, A. (2006). Toimintatutkimus. Luku 5.4 kokonaisuudesta Saaranen-Kauppinen, A. & Puusniekka, A. (2006). *KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto*. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Haettu 24.3.2016 osoitteesta <http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/>
- Käyhkö, K. (2015). Vertaisuus vapaassa sivistystyössä. Tutkimusesitys Vapaan sivistystyön avoimessa tutkimustyöpajassa 27.-28.8.2015. Joensuu.
- Poutanen, P., Laaksonen, S., Parviainen, O. & Tiuraniemi, T. (2013). Vertaisoppiminen - yliopisto-opetuksen tulevaisuuden paradigma? Teoksessa Joutsenvirta, T. & Myyry, L. (toim.) *Sulautuvaa opetusta ja oppimista – luokkahuoneista verkkoon*. Verkkojulkaisu. Helsinki: Valtiotieteellisen tiedekunnan opetuksen kehittämisspalvelut. Haettu 24.3.2016 osoitteesta <http://www.helsinki.fi/valtiotieteellinen/julkaisut/sulop2013.pdf>
- Poutanen, P., Parviainen, O. & Åberg L. (2011). Conditions for self-organizing and creativity in blended learning environments. *On the Horizon* 19(4), 286–296.
- Saaranen-Kauppinen, A. & Puusniekka, A. (2006). *KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto*. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Haettu 24.3.2016 osoitteesta <http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/>

Siltala, R. (2010). Innovatiivisuus ja yhteistoiminnallinen oppiminen liike-elämässä ja opetuksessa. Väitöskirja. Turun yliopisto.

Tynjälä, P. (2002). *Oppiminen tiedon rakentamisena: Konstruktivistisen oppimiskäsityksen perusteita*. Helsinki: Kirjayhtymä.

LIITE 1: Kävijätilastot**TAULUKKO 3. MUVO-klubin kävijätilasto**

SESSIO	OSALLISTUJAMÄÄRÄ	MUKA	MUTI	OKL	JAMK	KV	MUUT
#001	20	11	1	2	1		5
#002	6	4		1			1
#003	5	3		1			
#004	12	8			1	3	
#005	12	7		3			2
#006	10	7	1	1	2		
#007	6	5		1			

LYHENTEIDEN SELITYKSET

MUKA: Musiikkikasvatus

MUTI: Musiikkitiede

OKL: OKL:n opiskelijat, musiikki sivuaineena

JAMK: Jyväskylän ammattikorkeakoulun musiikkipedagogiopiskelijat

KV: Kansainvälisten maisteriohjelmien opiskelijat sekä vaihto-opiskelijat

MUUT: Muiden alojen opiskelijat sekä valmistuneet

LIITE 2: Ensimmäisen klubikerran kyselylomake

KYSELYLOMAKE MUVO-KLUBIN TOIMINNASTA

Palauttamalla kyselyn annat Aimo Laitamolle luvan käyttää vastauksiasi aineistona maisterin tutkielmassaan. Tulokset esitetään nimettömästi, ja siten, että yksittäistä henkilöä ei pysty tunnistamaan vastausten perusteella. Kyselyyn vastataan omalla nimellä siksi, että eri kerroilta kertyneet vastaukset voidaan yhdistää saman henkilön sanomiksi. Voit myös halutessasi käyttää koodinimeä, kunhan muistat sen vastatessasi tulevien sessioiden palautekyselyihin.

1. TAUSTATIEDOT

Nimi:

Oppiaine:

Opintojen aloitusvuosi Jyväskylän yliopistossa:

Opetusharjoittelu suoritettuna: Kyllä Ei

2. OMA ROOLI TAPAAMISESSA

a) Minulla oli vastuuta tapahtuman onnistumisesta.

Ei lainkaan 1 2 3 4 5 Todella paljon

b) Vastuu oppimisesta oli minulla itselläni.

Ei lainkaan 1 2 3 4 5 Todella paljon

c) Osallistuin tapaamisessa käytyyn keskusteluun.

En lainkaan 1 2 3 4 5 Todella paljon

d) Osallistuin toimintaan tapaamisessa.

En lainkaan 1 2 3 4 5 Todella paljon

3. TAPAAMISEN SISÄLTÖ

a) Tapaamisen sisältö oli minulle ammatillisesti ja opintojeni kannalta

Täysin hyödytöntä 1 2 3 4 5 Erittäin hyödyllistä

b) Tapaamisen sisältö oli minulle

Tuttua entuudestaan 1 2 3 4 5 Täysin uutta

c) Minulla oli annettavaa muille osallistujille tästä aiheesta.

Ei lainkaan 1 2 3 4 5 Todella paljon

d) Tällaisia aiheita käsitellän opinnoissani

Riittävästi 1 2 3 4 5 Liian vähän

4. MUVO-KLUBIN TOIMINTA

a) Aion jatkossakin osallistua klubin toimintaan, jos se sopii aikatauluihini.

Kyllä 1 2 3 4 5 En

b) Koen tämäntyyppisen toiminnan laitoksellamme

Tarpeettomaksi 1 2 3 4 5 Tarpeelliseksi

c) MUVO-klubin toiminnalla olisi paikkansa osana laitoksen pysyvää toimintaa tai opetussuunnitelmia.

Kyllä 1 2 3 4 5 En

4. AVOIMIA KYSYMYKSIÄ

Millä kursseilla vastaavia aihepiirejä käsitellään?

Millä kursseilla vastaavia aihepiirejä mielestäsi voisi/pitäisi käsitellä?

Mitä aiheita MUVO-klubi voisi käsitellä jatkossa?

Mistä aiheesta sinulla olisi annettavaa muille opiskelijoille?

Miten MUVO-klubi voisi kehittää toimintaansa?

Mitä muuta haluaisit vielä sanoa?

LIITE 3: Ohjeet MUVO-klubin itsenäiseen järjestämiseen

OHJEET - NÄIN JÄRJESTÄT MUVO-KLUBIN!

Tämän ohjeistuksen tarkoituksena on helpottaa MUVO-sessioiden järjestämistä jatkossa. Tämä ei ole ainoa mahdollinen toimintatapa, mutta tästä voi ehkä saada inspiraatiota oman MUVO-session järjestämiseen!

Näitä ohjeita saa muokata ja kommentoida vapaasti.

MIKSI TÄLLÄISET OHJEET PITÄÄ OLLA?

Minusta olisi paras, että MUVO-klubin toiminnasta tulisi mahdollisimman autonomista ja itseorganisoituvaa. Ideaalia olisi, että me opiskelijat omatoimisesti järjestäisimme sessioita itseämme kiinnostavista aiheista, ilman että minun tai Laurin tai kenen tahansa tarvitsee jotenkin "virallistaa" sitä. Näin kaikki aikataulusäättö minimoituu (ehkä), ja toiminta ei kuormita yksittäisiä ihmisiä liialti.

Eli olennainen pointti: Kuka tahansa saa järjestä MUVOja mistä tahansa aiheesta! On vain helpompaa, jos organisoinnissa ei ole suotta "välikätenä" keitään muita, kuin sessioihin osallistuvat henkilöt. Toki autamme Laurin ja Eevin ja muiden aktiivien kanssa tarvittaessa, mutta meiltä ei tarvitse kysellä mitään "lupia" session järjestämiseen. :)

Hahmottaisin asian siten, että MUVO-sessio vaatii toteutukseen neljä asiaa: Aiheen, ajankohdan, paikan ja osallistujat.

1. AIHE

Aihe lienee toiminnan kannalta oleellisin. Aihe on se, jonka äärelle kokoonnutaan, ja joka ohjaa koko toimintaa. Aiheesta kannattaa lähteä liikkeelle, esim. avaamalla siitä keskustelun: "Ketä kiinnostaisi tällainen aihe?" tai "Lähtiskö joku alustamaan tästä?"

Hyviä aiheita voivat olla esim. sellaiset, joista

- a) sinulla on jaettavaa muille
- b) sinulla ei ole aavistustakaan, mutta tuntuu että niitä pitäisi silti käsitellä

Sessiolla on hyvä olla joku "alustaja", joka huolehtii siitä, että sessiossa on jotain, mistä keskustella, ja että toiminta pysyy raiteillaan. Tämä ei kuitenkaan ole välttämättömyys. Varmasti toimivia sessioita pystyy toteuttamaan ilmankin.

2. AJANKOHTA

Tämä on vaikea kohta. Sopivan ajankohdan löytäminen omastakin kalenterista voi olla hankalaa, saati sitten sellaisen ajan joka kävisi jollekulle muullekin.

Tässä hyödyllisiä työkaluja on esim. Facebookin Kysy-toiminto, jolla voi luoda kyselyn, jossa on vastausvaihtoehtoja. Laita vaihtoehtoiksi sinulle sopivia aikoja, ja katso mikä saa eniten kannatusta!

3. PAIKKA + TARVIKKEET

Tämä kohta vaihtelee aiheen mukaan todella paljon. Aiheet, joiden käsittelyyn tarvitaan soittimia tai teknologiaa ovat luonnollisesti haastavampia kuin keskustelupainotteiset aiheet. Luultavasti laitokselta saa kyllä tähän touhuun tiloja varattua, esim. Pöyhöseltä. Mutta kannattaa myös miettiä, tarvitseeko aiheeseen välttämättä edes varata tilaa: Jos kyseessä on esimerkiksi keskustelupainotteisempi aihe, voi kokoontumisen järjestää vaikka kahvilassa tai omassa olohuoneessa!

4. OSALLISTUJAT

Vertaisoppimisessa olennaista lienee se, että paikalla olisi oman itsen lisäksi muitakin. Tapahtumasta tiedottaminen on siis tärkeää. Facebook-tapahtuma lienee kaikista helpoin konsti saavuttaa ihmisiä. Myös sähköpostilista, kuten musa-lista kannattaa ottaa haltuun. Jos oikeen inspiroituu, niin Jyytisiin voi varmaan ilmoitella, tai vaikka printtailla julisteita seinille. Toisaalta, osallistujien määrä ei ole itseisarvo: Sessio voi olla tajunnanräjäyttävän mullistava, vaikka siihen osallistuisi vain kolme henkilöä!

Kun nämä neljä asiaa ovat kunnossa, ei muuta kuin muvottelemaan! "